ARTLARI

6 Lira
11 "
11 "
21 "

Gökten Haber

en karısı gömüldük
sonra bir fırtınalı gün
nezarlıktan evine dö
bir adam biraz müte
, fakat memnundu
Zira onunla geçirdiği
at bir cehennem ol
tur. Şimdi rahata ka
acaktır. Ne idi, başına
çanak çömlekler?
am evine gireceği sı
fırtınanın yerinden
ırdığı bir kiremit ka
na çarpar ve düşüp a
larının altında parça
ça olur. Buna bakarak
m der ki:
– Hah, anlaşılan bizim
göğe ulaşmış!

MARSİLYALI MÜBALÂGASI

Sen şu giden tayyarenin
dında yapışıp duran arı
bette görmüyorsundur
sağ kanadın tam kena
a...
Hayır, göremiyorum
at vızıldadığını işitiyo

T. C.
İRAAT BANKASI
949 ikramiye tutarını
00.000 liraya
yükseltilmiştir.
Çekilişin her birinde
25.000,
10.000,
5.000, liralık
ikramiyelerden başka 1000
ra ile 50 lira arasında 458
muhtelif ikramiye vardır.
ansınız yardım ederse iste-
ğiniz yerde, istediğiniz E-
İ, ARSAYI, TARLAYI,
ŞYAYI alabilirsiniz.
Çekilişler:
28 Şubat - 30 Mayıs
31 Ağustos - 30 Aralık
ikramiyelerden faydalan-
mak için keşide yapılacak
ayın üçüne kadar vadesiz
tasarruf hesabında 100 lira-
bulunmak ve bu miktarı
çekiliş tarihine kadar de-
vamlı şekilde muhafaza et-
mek kâfidir. Aynı müddet
zarfında hesaplarında 100
liradan fazla bir bakiyeyi
muhafaza edenler her 500
lira için ayrı bir kur'a nu-
marası alırlar.

AYDEDE

No. 91 — 110
CUMARTESİ 18 HAZİRAN 1949
FİYATI 25 Kuruş

Cumartesi Günleri Çıkar Bitaraf Siyasi Hoşsohbet Gazete
İdarehane: Cağaloğlu Türbedar So. No: 18 AKÇA Matbaası
Başmuharriri: REFİK HALİD KARAY

Tesis tarihi: 1922
Telgraf: Aydede — İstanbul
Telefon: 25100 — Posta Kutusu: 816

FIKRALAR
SİYASİ HADİSELER
CEMİYET HAYATI
KADIN VE SİNEMA
HİKAYE
İKİ ROMAN
TUHAF VAKALAR
HOŞ SÖZLER
FOTOĞRAF
VE
KARİKATÜR

ÇİNDE HARB RÜLETİ

Milliyetçi — Ah, kara talih! Boyuna Kızıl numaralar kazanıyor!.

ŞU, ACAİP DÜNYA

MODERN BİR SİLÂH DUDAK RUJU

Ticaret ve Ekonomi Bakanlığı neşrettiği son bir tamimde, şimdiye kadar yurttan çıkarılması yasak olan, gül esansı, lâvanta, yağlı ve yağsız krem, pudra, biryantin ve dudak rujunun dolar ve sterlin karşılığı ihracına izin vermiş. Eh, içimizde buna ne kadar sevinecekler, keyiflerinden göbeklerini nekadar hop hop oynatacaklar çok olsa gerek. Öyle ya; yıllardanberi hükûmeti lüks maddeler için döviz vermekle, memleketin biriktirdiği altını, yabancı paralarını inciğe boncuğa sarfetmekle suçlandırmıyor muyduk? İşte devlet çarkını çeviren devletlüler hatalarını tamir fırsatını bulmuşlar, yurttan kaçan milyonları sürme ile allıkla geri çağıracaklar. Bu havadise vatandaşlar arasında üzülecek, kederinden göz yaşı dökecek olanlar da bulunacak elbet, Meselâ nikâta keramet vardır, diye kandırılarak bir kaknem ile baş göz edilmiş olan bir zavallıya, allık düzgün olmazsa, dünyalar zından olmaz mı? İhiracat başlayınca fiatlar yükselecek, mallar piyasadan çekilecek ve boyanın örttüğü kusurlar bütün sakaletleriyle ortaya dökülecek. Bu hal, zaten yanmış olan bazı kocaları iki kavrulmuş edecek. Maamafih, madalyonun öetki tarafını da gözden geçirmek icap eder; Karılarının nemene şey olduğunu bütün çıplaklığiyle görecek olan bu felekzedelerin başvuracakları bir tek teselli membaı kalıyor: İçki. Karılarını hoş görebilmek için çekecekler rakıyı! Ve tabii onlar serumlaştıkça, Tekel idaresinin mamulleri sürülecek ve Devlet hazinesine giren paranın yekûnu kabaracak. Gördünüz mü bu ihracatın sağlıyacağı faydayı!..

Şimdi meseleyi bir de başka taraftan inceliyelim. Birleşmiş milletler kurulunun Avrupa ekonomik konseyi İsviçrenin Ceneve şehrinde daimi bir toplantı halindedir. Geçenlerde, herhangi bir mevzu müzakere ve münakaşa edilirken bahis dudak rujuna intikal etmiş. Çekoslovak delegesi ayağa kalkarak, «Ruj, demiş; üzerinde önemle durulması lâzım gelen bir metadır. Harp yılları içinde bütün memleketler, ikinci ve üçüncü derecedeki ihtiyaç maddelerinin imalâtını kıstıkları halde, dudak ruju istihsalini hızlandırmışlardı. Çünkü, psikolojik harp aletleri uzmanlarının söylediklerine göre, boyalı dudaklar gerek cephedeki muhariplerin ve gerek cephe gerisindeki sivil halkın maneviyatını yükseltmekte, savaş güçlerini arttırmaktadır.»

Gördünüz mü, meğer ruj deyip geçtiğimiz nesne, zaferin kazanılmasında veya harbin kaybedilmesinde büyük rolü olan bir silâhmış? Şimdi, Ticaret ve Ekonomi Bakanlığı bu gibi maddelerin ihracına müsaade ettiğine göre., silâh kaçakçılığını teşvik mi ediyor dersiniz?

Daha iyi ya!...

Alman işgali sırasında, adamın biri kaymakamlığa müracaat ederek Fransız tabiyetinden çıkarak Alman olmak istediğini bildirir Bu işe hayret eden nüfus memuru:

— Birader, der. Alman tabiyetine geçersen seni askere alırlar.

Adam diretir:

— Daha iyiya!...

— Peki ama, doğu cephesine gönderirler.

— Daha iyi ya!...

Nüfus memuru, lâhavle çeker ve adamı ikna etmek için son kozunu oynar:

— Orada ölürsün!...

Adam omuzunu silkerek:

— Daha oiyi ya, der. Bir Alman eksik olur!

KİRALIK SANAT ESERLERİ

Amerikaya «Yeni dünya» deriz. Bir çocuğa sebebini sormuşlar.

— Daima yenilikler yapıyor da ondan...

cevabını vermiş. İşte küçük bir misali daha: Nevyorkta resim ve tablo meraklısı iki kız kardeş salonlarında ayni tabloları görmekten bıkmışlar, düşünmüşler: Bir müddete mahsus olmak üzere

— Neden, demişler, tablolar kira ile verilmesin Resim meraklıları bu suretle evlerinin duvarlarında değişik sanat eserleri görmek imkânını bulurlar.

1400 tablo temin etmişler ve başlamışlar kira ile ve tabii garanti mukabili tablolarını vermeğe...

Şimdi işleri gayet yolunda gitmekte imiş.

Bir tuhaf yenilik te şudur. Nevyorkta bir banka müşterilerine kira ile şemsiye vermektedir. Eğer bir müşteri bankada iken yağmur yağmağa başlar veya bir sağnak gelirse orada küçük bir bedel mukabili ona bir şemsiye verir. Müşteri bu şemsiyeyi bankaya iadeye mecburdur.

İCATLARDA TESADÜFLERİN YARDIMI

Lancet isimli İngilizce fen mecmuasının yazdığına göre bazı mühim icatlar uzun araştırmalardan ziyade tesadüflerin mahsulüdür.

Meselâ dokuma makinesini icat eden Takar, bu icadını karısı, kız çocuğunun saçını parmaklariyle tararken bulmuştur.

Amerikalı Howe bir gece rüyasında kızıl derililerin kendisini kovaladıklarını ve uçlarındaki delikten ip geçirilmiş oklar attıklarını görmüş ve çelik dikiş iğnesini icat etmiştir.

Nobel'in dinamiti bulması da şöyle olmuştur. Parmağını kesmiş ve yaranın üstüne etere batırılmış patlayıcı maddeyi havi bir pamuk koymuştu. Teşekkül eden jelâtinli tabaka nitro-gliserin idi ve mucit bunu yıllardanberi aramakta idi.

Diş fırçasını icat eden Eddy isminde bir mahpustur. Daha önceleri dişler küçük değnek veya bez parçaları ile temizlenirdi. Hapishane idaresi mahkûmlara bunları vermiyordu. Eddy bir değeneğe kıllar geçirdi ve bu suretle diş fırçası icat edilmiş oldu. Hâlâ İngilterede (Eddy ve şerikleri) isminde bir firma mevcuttur.

Nevton'un cazibe kanunu bulmak için elmanın yere düştüğüne dikkat etmesi ise doğru bir hikâye değildir uydurmadır. Zira bu büyük âlimin hiç bir eserinde elmaya dair bir işaret yoktur.

TRENE YETİŞME MESELESİ

Karı koca trene varırlar tren hareket etmiştir. Koca söylenir:

— Giyinmek için o kadar gecikmeseydim tren kaçmazdı!

Karısı şu cevabı verir:

— Evet ama sen de beni, «haydi, çabuk ol» diye sıkıştırmasaydın ikinci trene tam vaktinde yetişirdik!

BİR İSTATİSTİK

Bir kaplumbağa 28 saate tam 9300 kilometre mesafe kat'etmiş... Fakat tayyarede Kaplumbağaların Cenubi Afrikadan Amsterdam şehrine inişlerine şahit olan bir istatistik meraklısı hesap etmiş: Şayet bu hayvanların eğer o mesafeyi ayaklariyle aşmaları icap etse Amsterdama ancak 1970 yılında ulaşmaları lâzım gelirmiş; yani 28 saat yerine 31 yılda!

İnsaflı Davranmış

Amerikan ana yasasına göre, millet vekillerinin âyan âzasının söz haklarının her türlü müdahaleden masun olduğunu hepiniz bilirsiniz. Amerikan politikacıları, çıkmasını istemedikleri bir kanunu geciktirmek için bu haklardan geniş ölçüde faydalanırlar ve saatlerce konuşarak müzakereyi geciktirirler.

Biz bunun yalnız Amerikaya vergi olduğunu zannediyorduk. Meğer ne kadar cahilmişiz!...

Aynı haklar İran parlâmento âzasına da tanınmış imiş. İranlı mebuslar da aynı politika oyununu oynar, her hangi bir meselede alabildiğine konuşurlarmış.

Geçenlerde, doktor Bahai adlı bir mebus tam sekiz gün süren nutkunu bitirerek hem kendisini, hem de meclisi büyük bir azaptan kurtarmış. Beh! Beh! Sekiz gün konuşulur mu? demeyin. Doktor Bahai yine insafa gelmiş de, lâfa başladığının haftasında susmuş. Ya, kürsüye çıkarken savurduğu tehdidi yerine getirip te, tam bir ay konuşsaydı meclisin hali ne olurdu?

Bilmediklerimiz

★ İskoçyada Kilmur köyünde 24 senedenberi hiç bir doğum vakası kaydedilmemiştir.

★ Cenup denizlerinde şarkı söyliyen bir cins balık vardır. Sudan çıkarıldığı zaman âdeta musiki kaidelerine uygun bir surette terennüm eder.

★ Colombia üniversitesinin yaptığı tetkikata göre viyolonsel çalan bir adam, her parçada 4 ton enerji sarfeder.

★ İnsan ömrünü uzatmak için çalışan biyoloji âlimleri nedense başkalarına nisbetle genç ölmektedirler. Alexsis Carrel 61 i aşamamıştır. Stalin yoldaşı 150 sene yaşayacağını iddia eden Profesör Bogomodetz 60 ı güç bulmuştur. Metchnikoff'a gelince ötekilerden biraz fazla yaşamış, 71 yaşında vefat etmiştir.

★ İngiliz psikoloji âlimi Bartlett'in iddiasına nazaran insan zekâsı 30 yaşlarında sönmeğe yüz tutar; fakat ellisinden sonra tekrar parlar.

SONRA ALBÜM KAPANMAZ

Bay (D...) halim selim bir adamcağızdır; kendi halinde yaşar, kimseye zararı dokunmaz. Fakat, gel gelelim insan oğlu karşısındakini yumuşak görünce dalına biner, eş dost (D...) ye yapmadıklarını bırakmazlar; onu üzmelerinin, onunla eğlenmelerinin sebebi nedir biliyor musunuz? Sırtındaki çekmecesi!... Evet bu halim, selim bay (D...) bir kamburdur.

Bu zavallının sakatlığıyle en çok alay eden öğretmen Bay (N...) dir.

(N...) geçenlerde çınar dibindeki kahvede yan gelmiş oturup nargile tokurdatıyordu. Karşıdan (D...) görüktü, yürüyüşünden kahveye uğramıyacağı anlaşılıyordu..

Öğretmen marpucu ağzından çıkararak:

— Merhaba (D...)! dedi. Böyle yelyeperek yelken kürek nereye gidiyorsun?

(D) samimiyet dolu bir bakışla dostunu selâmladı:

— Merhaba efendim! Fotoğraf çektireceğim.

— Aman, resmini cepheden aldır.

— Neden?

— Yandan olursa albüm kapanmaz.

SUDA NAKIŞLAR

GIZLI DIN GIBI

Demokrasi şu demektir! Demokrasi böyle olmalıdır! Demokrasi icaplarına uymak için yapılacak iş budur!

Bir derstir gidiyor.

Başbakan ders veriyor. Bakanlar ders vermekte birbirinden aşağı kalmıyor. Muhalif partilerin lider ve erkânı da hep Demokrasi hocası, hatibi...

Gazeteleri açmaya görünüz: Başmakaleden dümen makale ve fıkraya kadar hep aynı ders. Demokrasi şöyledir, böyledir! Ah Demokrasi! Vah Demokrasi!

O hale geldik ki patlıcansız yemek gibi demokrasisiz yazı okumak ve söz işitmek mümkün değil.

Bir demokrasi idmanıdır başladı... Şehirli, köylü, politikacı, tüccar, dükkâncı ve seyyar esnaf, küllihüm demokrasi uleması!

Meğerse biz bu mesleği, bu gidişi ne kadar iyi biliyormuşuz. Hem olmadığı, lâfı bile geçmediği, lâfını edenin sözü ağzına tıkandığı bir devrede ve bir idarede ne mükemmel tahsil etmişiz, ne güzel içimize sindirmişiz ve nasıl da hiç dışarıya vermeden sırrımızı muhafaza imkânı bulmuşuz!

O zamanlarda bizi görenler:

— Bunların demokrasi hakkında tek fikirleri yok. Kaba cahil ve inadına demokrasiye küskün adamlar! Yaptıkları da öyle, söyledikleri de!

Demiş olsalar haklı idiler. Gazete sütunları, meclis zabıtnameleri meydanda... Misal getirmeğe, şahide, delile, isbata lüzum var mı?

Gizli din tutar gibi hepimiz gizl demokratmışız. Birdenbire gönlümüzdekileri fâşettik. İnşaallah samimiyiz ve samimî kalırız. Demokrasi, Meşrutiyetten sonraki hürriyete benzemez.

AY DEDE

MÜSTEBIT ŞAKASI

XIV. Louis bir gün saray erkânından birine sordu:

— İspanyolca bilir misiniz?

— Hayır, haşmetlim.

— Vah vah!

Adamcağız bu sözlerden şayet İspanyolca öğrenirse Madrite elçi olarak gönderileceği manasını çıkardı ve az zamanda büyük bir gayretle o lisanı mükemmelen öğrendi. Huzura çıktı:

— Haşmetlim, İspanyolcayı öğrendim.

— Adam akıllı, İspanyol kadar öğrendiniz mi?

— Evet, hiç kusursuz.

— Tebrik ederim. O halde Don Kişot eserini aslından okuyabilirsiniz!

Erkekler aralarında — Bak, bak, bacakları açıldı!

DÜNYA NİMETİ

Orleans hanedanından madmazel dö Montpensier bir gün arabasile sokakta giderken yol tıkandı. Bundan istifade eden bir dilenci ona dedi ki:

— Dünya nimetinden mahrum kaldık şu fakire bir sadaka veriniz.

Prenses sadakayı verdi, sonra yanındaki nedimesine sordu:

— Dilenci hadım mıdır?

— Hayır, âmâdır.

— Ben «Dünya nimetinden mahrumum» dediğine bakarak öyle sanmıştım.

ISA VE MISIR PARASI

Haham bir Polonyalıya der ki:

— Musa büyük bir Peygamberdi...

Yahudi Polonyalı başile «Hayır» gibi bir işaret yapınca haham sordu:

— Değil mi idi?

— Değildi. Zira büyük olsaydı Mısırdan çıkmazdı.

— Çıkmazdı da ne olurdu?

— Yahudilerin hepsi orada kalırdı ve şimdi biz şu murdar Polonya parasile derde girecegimize âlâ Mısır liralarile oynardık!

MALÛM TUHAFLIKLARDAN

Çekoslovakyalı bir iş adamı, fabrikalarının devletleştirildiğini görerek son derece müteessir olur, bu teessürünün şiddetinden hayatına son vermeyi kararlaştırır:

Fakat ölümünün kalmasını, hilâkis bir masal olmasını istediğinden...

Stalin'in doğum gününü tes'it etmek için halkın toplandığı bir meydana gider.

Stalin'in methedildiği mühim bir nutuk söylenirken, birdenbire oturduğu yerin üzerine tırmanarak avazı çıktığı kadar:

— Kahrolsun!... Stalin!... diye haykırır,

Etrafında oturan üç arkadaşı, adamı derhal yakalayarak daha fazla bağırmasına meydan vermeden kalabalıktan çıkarırlar...

— Sen yoksa birdenbire çıldırdın mı? derler. Fikrini avaz avaz haykırarak içine düştüğün müthiş tehlikenin farkında mısın?! Düşün bir kere, ya seni işiten halkın içinde bir komünist olsaydı? İş nereye varırdı?..

Bir dahiden sözler

Büyük dahi Lomard —ki meşhur La Joconde resmini yapan ve ilk defa tayyareyi düşünen adamdır— bundan tam 430 sene evvel ölmüştür. Aşağıdaki şu sözler onundur:

★ Ancak yalnız başına kaldığın zaman hakikî «Sen» olursun.

★ Ruhun ihtiraslarını göstermeyen çehre güzeli sayılamaz.

★ Tabiat, yeni bir çok şey öğrenmeğe bizi icbar eder.

★ San'at, zamanın ve ölümün çarçabuk mahvedeceği güzellikleri tesbite yarar.

★ Biz ressamlar büyük yaratıcının torunlarıyız.

★ Bir insan ki yeni gelecek bahar yahut yaz mevsiminin keyfini bekler ve bu mevsimlerin gecikmesinden şikâyet eder, kendi sonunu beklemekte olduğunu nasıl anlamaz?

DİPLOMATIN SERVETİ

Bir mecliste Talleyrand'ın pek büyük olan servetinden bahsediliyormuş. Biri demiş ki:

— Şaşılacak ne var? O, kendisini satın alanların hepsini sattı!

Bir namus meselesi

Dünyanın en tehlikeli mesleklerinden biri de tiyatro artistliğidir. Rol icabı olarak kötü ruhlu bir insanı temsil ediyorsanız, dayak yemeniz, hattâ öldürülmeniz tehlikesi vardır.

Şimdi İngilterede bir tiyatro artisti büyük bir tehlike ile karşı karşıya bulunmaktadır. Bir operette baş rolü oynıyan bu artisti polis muhafazası altına almak zarureti hâsıl olmuş.

Mesele şu imiş: «Pursüit of heppinis» adlı eserde, ecdadının gülünç mevkie düşürüldüğünü iddia eden bir adam tiyatro idaresine müracaat ederek, temsil durdurulmadığı takdirde, baş rolü oynıyan aktörü kaçıracağını söylemiş.

Operetin mevzuu şu imiş: Onsekizinci asırda Kuzey Amerikadaki «Yeni İngiltere» isimli müstemlekeye yerleşen muhacirler misafirperverlikte o kadar ileri gitmişler ki, evlerine gelen adamı yedirir, içirir ve gece, yerleri müsait olmadığı için kendi kızlarının odasında yatırırlarmış. Yalnız, biribirlerini rahatsız etmemeleri için aralarına kalın bir tahta perde koyarlarmış.

Bir gün İngiltereden vazife ile gelen genç bir subay bu evlerden birine misafir olur. Ev halkı misafiri başlarına taç ederler; yedirip içirirler ve gece mûtad şekilde yatırırlar.

Genç subayı bir türlü uyku tutmaz. Bir kaç saat sonra sinirleri bozulan genç adam, tahta perdenin arkasına atlar.

Aradan yüzlerce yıl geçer, günün birinde bir muharrir, dilden dile dolaşan bu hikâyeyi operet haline sokar.

Genç subayı odasında misafir eden o dilber kızın torunlarından biri çıkar ve opereti kendi ecdadı için bir namus meselesi addederek ortalığı velveleye verir.

YA BEN

Rossini'nin de hazır bulunduğu bir süvarede dâvetli kadından meşhur bestekâr bir parçasını okumasını is[…]mişlerdi. Kadın kendisini […]za çekiyordu. Bir aralık R[os]sini'ye cilvelenerek dedi ki

— Ah, üstad, bilseniz ne [ka]dar korkuyorum...

Bestekâr şu cevabı verd[i]

— Ya ben?

ERKEK — *İşittin mi?. Tek parça mayolarını giymeğe gidiyorlarmış...*
ÖTEKİ — *Garip şey.. acaba hangi parçayı çıkaracaklar?.*
(Amerikan Karikatürü»

Milyonluk Gözler

Göz denilince, gözümüzün önüne çeşit çeşit gözler gelir. Kara göz, mavi göz, elâ göz, şehlâ göz; sürmeli göz, süzgün göz, baygın, göz mahmur göz, hâreli göz, âhû göz, Zeytin göz bâdem göz, parlak göz, fersiz göz, patlak göz, şaşi göz, çakır göz, çipil göz, çapaklı göz, trahomlu göz, perdeli göz, tek göz, kör göz, — Allah cümlemizi muhafaza buyursun — kem göz ve ilh...

Geçen hafta Beyrut'tan şehrimize gelen Amerikalı güzellik kraliçesi, göz çeşitleri arasına bir de «sigortalı göz» ilâve etti.

Gazetelerin bildirdiğine göre, bu güzel kızın gözleri bir milyon dolara sigortalı imiş.

Bir milyon dolar kıymet biçilen bu füsünkâr gözleri görmeyi çok arzu ederim amma nasip olmadı.

Güzellik kraliçesinin, güzel gözlerini sokakta kara gözlüklerle örtüp gizlediğini zannetmiyorum. Tabiatın büyük bir cömertlikle bağışladığı güzelliği başkalarına göstermekten niçin çekinsin? Hele o gözler bir milyona sigorta edildikten sonra, çöp kaçar diye korkmasına da mahal yok.

Netekim, kendisi de böyle bir endişesi olmadığını, İstanbulda geçirdiği kaza ile isbat etti.

Gazetelerde okudunuz tabiî; bu güzel kız, iki ahbabiyle beraber Boğaziçi gezintisınden dönerken Hacıosman bayırında otomobil bir ağaca çarpmış. Bayan da, ahbapları da yaralanmışlar.

Bir çok kazalar vukubulan Hacıosman bayırında otomobil gezintisine çıkmak büyük bir cesaret alâmetidir

Bu tehlikeli gezintiyi göze almasından anlaşılıyor ki Bayan kırliç, sigortanın kuvvetiyle gözünü budaktan sakınmıyor!

Bereket versin, kazayı hafif atlatmışlar. Geçmiş olsun!

Ayna

TARİHTEN İBRETLER...

BÖYLE İNSANLAR VARMIŞ!

XX. Louis, çocukluğunda bir zerafet ve nezaket örneği idi. Hocaları arasında Vittemant adındaki pek kıymetli, pek terbiyeli rahibi çok severdi.

Kralın bu zatın sevdiğini bilen saltanat naibi, ona bir gün dedi ki:

— Hocanıza 15 bin liralık arpalığı olan Noirlieu manastırını tevcih edelim ve asalet unvanını verelim. Amma kendisine müjdeyi bizzat siz veriniz. Beklemediği bir lütuftur.

Çocuk kral sevindi ve hocası ertesi gün huzuruna girince ona:

— Mösyö dö Noirlieu!

diye hitap etti. Vittemant arkasına baktı sandı ki huzurda bu isimde bir başka adam daha var.

Lâkin kral tekrar etti:

— Buyurunuz dö Noirlieu!

Hoca hâlâ şaşkındı. O zaman naip izah etti:

— Kral hazretleri size bu aryeliği ve bu unvanı lûtuf buyurdu. Kabul ettiler.

Hoca başını salladı:

— Hayır, dedi, kabul edemem. Müteşekkirim, minnettarım, lâkin eski ismimle ve eski iradem!e kalmak, mütevazı yaşamak isterim.

Manastıra bir başkası tâyin olundu; Vittemant kralı okutmağa devam etti ve sonra inzivaya çekilerek basit bir ömür sürdükten sonra öldü.

TARİH BOYUNCA MAKİYAJ

Dünya kurulalı ve insan nesli türeyip üreyeliberi kadın, tabii olarak cazibesini makiyajla arttırmak istemiştir.

Babil'de ve eski Yahudilerde kadınlar çehrelerini beyaz latmak için düzgün kullanırlardı. Romalı kadın da beyaz görünmek merakında idi ve düzgüne düşkündü.

On yedinci asırda kadınlar kendi düzgünlerini kendileri yaparlardı. Bunlardan birinin terkibi şu idi:

İki düzüne koyun ve bir çift dana paçası kaynatıla kaynatıla macun haline getirilecek, içine balmumu, şeker ve saire ilâve olunacak ve bu terkip yüze sürülecek!

XIV Louis zamanında süslenmeğe meraklı kadınlar, çehrelerini beyazlatmakla iktifa etmediler; allık sürmeğe başladılar.

Fakat yaşlılarla dullar makiyaj yapmazlardı. Meselâ XIII. Louis'nin ölümünden sonra karısı makiyajı bıraktı

Bir hâtıra defterinde okunduğuna göre bir devirde allık modası o kadar almış yürümüştü ki boya kalın bir tabaka halini almış ve alt göz kapaklarına kadar çıkmıştı. Hâtıra defterinde bu şekil makiyajın gözlere fer verdiği yazılıdır.

Şimdiki gibi eski devirlerde de kadınlar makiyaj âletlerini yanlarında taşırlar ve icabettikçe bir tarafa çekilip boyalarını yenilerlerdi. Hattâ bir aralık nerede olursa olsun allık sürmek ayıp sayılmadı. 1745 senesinde ise Fransa veliahdile evlenmek üzere Parise gelen Marie - Thérèx'in makiyaj kullanmadığını gören karşıcılar kendisine boyanması lüzumunu ihtar ettiler. Gelin buna yanaşmadı.

Yanaşmayınca Madrite hususi bir elçi yollandı ve İspanya kralından kızına boyanması için emir verilmesi istendi.

İspanya âyânı kralın riyaseti altında toplandılar, mes'eleyi uzun uzadıya müzakere ettiler. Nihayet müstakbel kraliçenin makiyaj yapması karar altına alındı; kral da kızına bu emri verdi.

Artık inat imkânsızdı. Yeni gelen baba iradesine boyun eğdi ve Fransız usulünce yüzünü beyaz ve kırmızı renklerle boyadı!

GÜZEL SÖZLER

İnsanlar şaraba benzer, seneler geçtikçe iyisi iyileşir, fenası da ekşir.

Ciceron

Bir adamın fikrini açıkça söylemesi hoşumuza gider... Eğer bu fikir bizimkine uygunsa.

Mark Twain

İmanla az şey yapılır, fakat imansız hiç bir şey yapılmaz.

Samuel Bütler

Aileleri endişeye düşüren kız çocuklarının bildikleri değil, bunları ne tarzda öğrendikleridir.

Future

İktisat fevkalâde bi meziyettir, bilhassa bı meziyet ailemizin yaşlılarında ise.

The Sign

İYİ BİLMEDİKLERİMİZDEN

Hara-Kiri Hakkında

Japonların —belki şimdi demokrat olduğu söylenen o memlekette bu âdet kalkmıştır— karınlarını kesmek suretile intihar ettikleri malûmdur. Ecnebiler o kabil intiharlara «hara - kiri» derler. Japonlar başka ve daha nâzik bir tâbir kullanırlar: «Sepuku»... «Sepuku» kelimesi Çinceden gelir.

Karnını bıçaklıyarak hayatına son verme âdeti sanıldığı gibi pek eski değildir; ortaçağ devrinden kalmadır. 1500 senelerine doğru hükûmet idam edeceği zadegân sınıfına bir lûtuf olarak intihar hakkı vermişti. Cellâda teslim olmaktansa cezasını kendi elile vermek!

Hususi intihar vak'aları hara - kiri sayılmaz ve zaten tatbik olunmazdı.

Şunu da ilâve edelim ki madam Buterflay operasında gördüğümüzün aksine olarak kadınlar, erkekler gibi karınlarını hançerliyerek hara - kiri yapmazlar. Kadın için usûl gırtlağını kesmektir!

NASIL ÇALIŞIYORLARMIŞ

Muharrirlerin, sanatkârların çoğu bir takım şartlar altında çalışmadıkta eser yaratamadıkları malûmdur. Meselâ çoğu, sigara içmeden yazı yazamaz.

Musset ancak çakır keyif olduğu zaman çalışabilirdi, yâni alkol tesirile... Bestekâr Gluck ise güneş arar ve piyanosunu bahçeye, gölgesiz bir yere taşır, güneş altında eser vücude getirirdi. Güneş bulut girdiği zaman bekler ve beklediği sırada da şampanya içerdi.

Cimarosa'ya gelince gürültü ve kavga isterdi. Binaenaleyh çocuklarını yanına çağırır ve patırdı etmelerini söyler, sonra kızar kimine terliğini atar, kimine bir şamar indirir, karısına bağırır, hizmetçilere çıkışır bütün bu şamata arasında gider, eserine bir kaç not ilâve ederdi!

SOYUNMAYA HAZIR

— *Zannıma kalırsa çıldırdınız, niçin doktoru beklemiyorsunuz, ben de bir hastayım!.*

(Amerikan Karikatürü)

— TEFRİKA No. 38 —

Dürnev yemek sinisini, sahanları alınca, yer açılan yorganların beraber, olduğu gibi katlamış, duvarın kenarına çekmişti. sırım yayığı üzerine serildiler. imamın i- çeriye dalıvereceği muhakkak; başlarına baş örtüleri örtüler.

Horozdan kaçan - takımdan değiller, fakat sakallının fikri bulanabilir. (Bunlar kaç göç bilmiyorlar; akideleri bozuk; zamanenin açık saçık kibarlarından, mutlaka kötü kadınlardan) diye şüpheye düşer.

İmam, çok gecikmeden sokaktan dönmüştü. Yemeğe bekleyen karısına, kızına,

— Siz sonra zıflenin! deyip yukarıdan inen sahanlardaki artıkları, yarım okka ekmeğe katık ederek çarçabuk sömürdü.

Kafasında beyaz takke, sırtında rengi soluk Şam hırkası, selâmünhüsselâm daldı misafir odasına. Yatağa yayılanlara andlar, yeminler:

— Eğer rahatınızı dedirgin ederseniz vallah, sümme billâh nezdinizde durmam. Zinhar yerinizden kıpırdamayın; şayet mindere, sandalyaya filân oturursanız (be hey Zeyd, Amr, Bekir makulesi herif, artık baş ağrıtıyorsun!) mânasına hamledirim ha!..

Yine karşılarına, yatağın yakınına bağdaş kurdu. cıgarayı yakıp ne cevherler yumurtlamada:

— Yarenlik lâzım ya, (Hallül Müşkilât) nam kitabı müstetabın 165 inci sahifesinde manzurum olan bir bahsi hakayık iştimali arzeyliyeyim. Sahifei mezkûrenin müeddasına göre, her hangi bir recül için taifei nisadan beş nevi mer'eyle, yani kadınla tezevvüc caiz değildir.

Camide kürsüye çıkıp vaaza girişmiş vâizler gibi, elini dizine vura vura devamda:

— Evet her İbni Âdem için benatı Havvadan, âtiyyülesami, beş çeşidini istinkâh ve istifraşa cevaz yoktur. Şehbere, lehtere, nehbere; heydere, lefuna zümresinden olanlarla. Merkumelerin izahı sadedine gelelim: Şehbere müsinne, yani kocamış hatundur; nehbere tavilülkame, zaifülvücut hatundur; heydere kabiliyetten bibehre; beceriksiz kadındır; lefuna ise müteveffa zevcinden veledi bulunan seyyibedir.

Sesini alçalttı:

— Vakıâ bizim kaşık düşmanı bâlâda zikreylediğim evsafla muttasıf değilse de sinini adideden beri mümaileyha ile yıldızım barışmadı gitti. kendisine her atfı nazarda, her takarrüpte nihayet hanemi nefret ve istikrah kapılıyor. Kezma sevine lıa... yağı sürülmüş; hoca mın... kurur, domuz görmüş gibi oluyorum.

Dürnev sözünü kesti:

— İlâhi hocafendiciğim. tuhafsın; lâtifeyi seviyorsun.

— Hayır, doğrusu bu; hakikatı ketmetmem.

Takkeyi başından attı. Sırıta sırıta, gözlerini Huriyenin gözlerine dikti

— Küllü cedidün lezze, küllü atikün lâhazze..

Cevabı yine Dürnev verdi:

— Arabiyatın derin hikmetlerinden anlamayız ama büyük bir söz sarfettiğinize şüphe yok.

Karayağız tekerlemeyi şerhte:

Bizim kaşık düşmanına her tekarrübümde, hâşâ, [illegible] görmüş gibi oluyorum!

— Her yeni nesne, bilhassa tasarrufu müllâk ile sahip olunan avret bâdii lezzettir, inşirahtır; atikı, ademi hazzı, kasveti muciptir. Meclisimizden ırağ, ihtiyar uyuz, bir merkebin yerine genç, zinde bir kısrağı bağlamaktan büyük saadet mutasavver midir güherpareler.. Kah: kah kah!...

Coştukça coşuyor:

Karısının yıllardır zürriyetten kesildiğini; (Tezevveç tezed) sırrından cüda kaldığı, halbuki kendisinin yaşının lâekal sekiz senesini saklayarak - henüz 42 sine kadem nihade olduğu; delikanlılara zort çıkardığı, bıldır iskeleden Beykoz hamamına odun taşınırken, (İmam efendi, çeki taşını kımıldatabilir misin) diye şakalaşan gençlere tepesi atıp, taşı göğsüne kadar kaldırışı, görenlerin küçük dillerini yutuşu..

Daha neler de neler, burada söylenemiyecek ne maydanozlu köfteler... Huriye utancından pancar kesilmiş, yüzünü başka tarafa çeviriyor; Dürnev hiç alırmadan şuh, çapkın eda ile diyordu ki:

— Vah vah, pek yazık; ömrünüz, gününüz demek heba oluyor. Bari evlenin; evlenmek size farz, helali malallah!.

— Hay ağzını öpeyim!

Ataullah efendi o gece sabaha karşı çifte kumrular yattıktan sonra karşıki odada yatağına girmiş, kirpik kavuşturmamış, zihni mütemadiyen işlemişti.

Hava kararınca yer meydanı, ikelerini Beykoşdan k...racak, berzahtan kurtaracak!, kararı karar. Plânı tasarlamıştı:

Gündüzden bölünüp saklanan yemekleri ezan suları yiyecekler. Çifte kumrulara karısının, kızının koyu renk kumaştan torba çarşaflarını giydirecek; kalın siyah peçelerini örtecek; bir bohçaya maşlahlarını sardırıp koltuğuna alacak.

Evden çıkacaklar. Karadağ mahallesinin sapa sokaklarından, kırlardan, Kâğıt fabrikasının önündeki derenin yanından. Beykoz kasrının sağından in cin top oynayan Hünkâr iskelesine varacaklar. Orada kayık eksik olmaz. Tabakaneye müşteri getirip götüren kayıkçılar içinde yatarlar, Hepsi yabancı, Serviburunlu, Sütlüceli- dir.

Kayıkçılardan birine yanaşıp (hemşerim, bizi Büyük dereye bırak!) deyip yalanı kıvıracak:

— Beraberimdekilerin biri tanıdığım, Büyükderede çayır camisinin imamıdır. Kayın validesine nüzül isabet etmiş, ecel üstündeymiş. Haberi geç vakit haber aldık. Sandal aradık, bulamadık: kimi Kalendere. kimi Çubukluya, kimi Göksuya tutulmuş, hiç biri dönmemiş.:

Atlayacaklar kayığa. Yolda anan yahşi, baban yahşilerle, misafirlerin ağzından girip burnundan çıkacak. İcabında gözdağı:

— Dün akşamdanberi lehinize masruf gayretimi, cansiparane fedakârlığımı, mesuliyeti azimeyi göze alışımı gördünüz. Bunu takdir buyurmayıp teklifimi reddeder kalbimi rencide ederseniz, ötesine karışmam. Tâbirati avampesendaneden olmakla beraber aynı hakikattir: Yavaş atın tekmesi pek olur!

Yani bu ağızları bir kaç kere tekrarlayarak dilberleri yola getirmeğe, geceyi beraber geçirmeğe razı edecek. Büyükdere çayırına inecekler. Camiin ihtiyar imamı tanıdık: eski semtlisi, uzaktan dı akrabası, üvey annesinin eniştesi. Camiye bitişik meşruta evde oturmada.

Düşecekler eve. Onlra da bir martaval:

— Efendi amca, hanım tevze öpelim einizi. Böyle geç vakit sizi rahatsız etmeğe mecbur kaldık, kusura bakmayın. Allahın emri, şeriatın izniyle bir ay evvel yeniden evlendim. Nezdimdekilerin biri menkûham, diğeri ablasıdır. Mukaddema Vefada sakine idiler, Boğaziçini hiç bilmiyorlar. (Bu gün Bendlere gitsek, kırkçeşme suyunun hazinesini görsek!) diye yalvarıp yakardılar. Arzularını kıramadım. Vaktaki akşamleyin iskeleye avdetimizde son dilenci vapuru çoktan hareket etmemiş mi? Refikanı kızınız denizden fevkalâde korkuyor. Ağlayıp sızlamağa başladı; Sandalla Beykoza bir türlü geçemedi. Bu gece size Tanrı misafiriyiz... Sakın bize yemek memek hazırlamaya kalkışmayın, zira karnımız tok; Bentlerde simit mimit, poğaça moğoça, üzüm; karpuz kavunla iyice doyduk. Hattâ teyzeciğim kahve bile pişirmesin, yalnız iki ayrı odaya birer yatak yapsın kâfi...

Karayağız şu ciheti de unutmuyor;

Dürnevin kız kardeşine nüfuzu fazla, her sözünü geçirmede. Bilhassa onun yüzüne çok gülmeli; önceden gizlice çıtlatarak gönlünü ayran etmeli; (Hemşireniz uyurken, helâya çıkmayı bahane ederek sizin odanıza da geleceğim elmasım!) falan demeli. Çünkü kadın kısmına güven olmaz. Leyleğin attığı yavruya döneceğini sezerse bir münasebetsizliğe, aksiliğe sebebiyet vermesi melhuzdur.

Yine çat çat kapının tokmağı vuruldu.

— Gelen kim acaba? Köse Emin ve avenesi Dereseki'deki köy düğününe gittiklerini kahveye yayarak ortalıktan kaybolmasın, dalyanın karşısındaki balıkçı kulübesinde saklanmasınlar; bir kaç saat geçirdikten sonra tekrar meydana çıkıp işi kurcalamasınlar, çıban başı koparmasınlar. Yoksa, komser veya muavin karakola dönüp geceki vakayı duydu da (o kadınlar imamın evinde mi? İmamla beraber ikisini de çabuk buraya çağırın) diye bi- rini mi koşturdu?

Bu düşüncelerle pusulayı şaşıran Karayağız kafesi arkasından dışarı baktı. Sokakta yaşlıca bir kadın görünce yüreğinin gümbürtüsü yatıştı.

Kadın, kapıyı açan Yaşar ilmühaber mühürletmeğe geldiğini söylüyordu.

İmam;

— Hanım bekle, geliyorum diyerek, mührü ve ıstampayı alıp koştu aşağı.

(Devamı var)

Doktor — Size balık eti tavsiye ederim.
Hasta — Bu yaşta hazmi biraz müşkül olmaz mı doktorcuğum!..

İSVİÇREYE MEKTUP

İngiliz Kültür Heyetinin getirttiği Bale san'atkârları bu hafta İstanbul halkını Açık Hava Tiyatrosuna topladı. Daha Ramkopalın tadı damağımızda iken gelen bu zarif san'atkârları seyretmek de ayrı bir zevk oldu. Fakat ikisinin yeri ayrı tabii. Bir çokları esatiri Hind masallarını Koğunun ölümüne tercih ettiler. Ne ise zevk meselesi. Son Açık Hava Tiyatrosunda hemen bütün İstanbul toplanmıştı. Kadıköylü Felsefe Doktoru Nezahatı bir karı kocanın refakatında gördüm. Nezahat Doktor ünvanını da aldıktan sonra yapacak işi kalmamış gibi bir az can sıkıntısı içinde galiba. Sinan Korle ve genç nişanlısı Sarayı Nevin Akkaya ile aynı sırada bulduk. Evet ya, Nevin Akkaya İzmirden döndü, döndü amma bana bir az mahzun ve bir az dertli gibi geldi. Meselâ eskisi gibi gülmüyor, o herkesle alay eden meşhur jestlerini yapmıyor; lâf söylüyorsun cevap vermiyor, meğer seni dinlememiş bile. Vakıa bazı küçük İzmir dedikoduları kulağıma çalınmadı değil fakat yerli yerine bir şeyler bilmiyorum. Nevin İzmirde çok sükse yapmış orası muhakkak. Bilfarz Doğan kardeşin elinden kurtulup vapura kapağı atar atmaz İskenderi sagirle tanışmış. (Bu adamın da şansı vapurlarda) Fakat Nevinin durgunluğu ve hüznü tarihi eserler bakımından değil de tanıdığı gençlerin arasında bir takım zekilerinin bulunmasından. Talat Artemel karısından ayrıldı, sen daha bunu yeni mi duyuyorsun? Talatın ayrıldığı cici karısı Saeide bu hafta nişanlandı, bizim Suadiyeli Şefikle. Yakında bir Avrupa seyyahatına çıkıyorlarmış. İkisine saadetler dileyelim, Saeide bu saadeti hakketmedi değil.

Orhon Arıburnu müthiş bir radar peşinde. Plânların üzerine makineler tutup defineler bulmaya uğraşıyor. Halbuki onun defineleri şiirlerinde gizli. Prenses Mevhibe geçen akşam bir mehtap âlemi yaptı. Şişlide mehtap meğer ne kadar nazlı, ne kadar kendini ağıra çekiyor tasavvur edemezsin. Ona mukabil Şadırvancı şair Kemal Çağlar daha mükrim ve daha alçak gönüllü. Kendini fazla naza çekmeden bize bir kaç güzel şiirini sundu ve içimizden bazılarının gönlünü feth etti.

İstanbul halkı denize koşuyor. Benim de ter parmaklarından damlayacak hoşça kal iki gözüm ben de denize gidiyorum.

Fitne Fücur

Bir dokun...

UÇAN KUŞLAR

Meclis tâtil oldu, kafesin kapağı açıldı.

«Azat buzat, Cennette beni de gözet.»

Pırrr... Pırrr... Pırrr... Uçan uçana! Ankaradan kanat çırpan kafileler yurdun dört bucağına yayılıyorlar.

Sayın milletvekilleri, sayın Bakanlar, bay müsteşarlar, bay umum müdürler; harcırahtan faydalandırmak gayretile âmirleri tarafından birer vazife maşlahına büründürülmüş bay müdürler ve baştakilerin yokluğundan istifade ederek borca dayanıp kaçamak yapan bay şefler...

Giden gidene, koşan koşana kaçan kaçana!

Kırk bir buçuk maşallah, arı gibi çalışıyorlar! Her tarafta hummalı bir faaliyet. Temaslar, incelemeler, direktifler.

Civanbahtların hepsinde birer taksimetre takılıdır, çıtır çıtır işler; kilometreleri, harcırahları, yevmiyeleri, zaruri masraf rakamlarını cızır cızır kaydederler!

Sayın Bakan'ların teşrifleri günlerce evvelinden haber alınmış, karşılama hazırlıkları tamamlanmıştır.

Uğranacak şehir ferahfezâ dilâşinâ bir belde ise teşrif ikindye doğru vukubu'ur.

Alkış şakırtıları, otomobil homurtuları, parti binasında bir müddet istirahat, partililerle sohbet, vilâyeti, belediyeyi ziyaret ve akşama ziyafet!

Masa başında heyecanlı nutuklar.. Kadehler kalkar, dudaklar sarkar, yürekler çarpar. Misafirperverler tarafından hulûskâhklar, minnetler, şükranlar. Sayın misafir tarafından önsüz, sonsuz, dipsiz bucaksız, bol keseden vaitler.

«— Yapacağız... Yapacağız... yapacağız...»

Eğer uğranacak şehir, şikâyeti çok, kahkahası kıt bir yer ise, hazırlıklara, beklemelere rağmen hemşehriler, sayın misafir'in gece geç vakit gelip sabah erkenden gittiğini ertesi gün duyarlar.

Yorucu seyahatlerdir bunlar. Dinlemek, söylemek, not almak; direktif vermek, vaad etmek...

Bu kadar yıpratıcı tetkik gezintisinde İstanbul ihmal edilmez ya! Gâhice gidişte, gâhice dönüşte, gâhice de hem gidişte hem dönüşte İstanbul ayak uğrağı olur,

Bu şehrin ziyareti öbürlerine hiç benzemez. Alabildiğine ferahfezâdır, dilâşinâdır, göz açar, gönül okşar; eğlencesine doyum olmaz, şikâyetini duyuramaz.

Amma velâkin, bu beldenin bütün lâtafetine mukabil sıkıcı bir tarafı vardır: MATBUAT...

Diğer şehirlerde görüşülür, konuşulur, söylenir, dinlenir ve neticede, bâkî kalan o kubbede bir hoş sadâdır.

Fakat İstanbulda her sesi, her sözü MATBUAT plâğı zapteder ve sırası gelince onları, MATBUAT aynası, göz sulandırıp gönül bulandırıcı şualar halinde aksettirir.

Ah, sayın Bakanların istirahatleri için MATBUAT'sız bir İstanbul olsa!

Cemal REFİK

BİR SİS HİKÂYESİ

Anvers şehrinde dolaşan b...
İngiliz seyyahı birdenbire ...
tilâ eden kalın sis tabak...
içinde şaşırır kalır.

O zamana kadar ...
Londrada sisin rekor k...
nı sanıyordu. Hayır, bu ...
rin sisi Londradakinden ...
kalın ve korkunç! Zaten ...
ları iyi bilmeyen İngiliz b...
dım atamıyacak ve ...
bulamıyacak haldedir. Ne ...
pacak? Durur.

Tam o sırada kolunu ...
sürünür.

— Aman, der, ben bir ...
bancıyım. Sis içinde k...
dum. Anvers şehrini de ...
bilmem. Giyantik otelini ...
sıl bulacağım?

— O otel şuracıktadır. ...
nız elinizi veriniz sizi kapı...
kadar götüreyim.

Hakikaten az sonra ...
varırlar. İngiliz sorar:

— Bu derece kesif sis ...
sında nasıl oldu da otel...
layıkla, hiç şaşırmadan ...
cunuz?

— Sebebi pek basit. ...
dim. Ben anadan doğma ...
rüm!

MİSYONERLER NAS... ÇALIŞIR?

Kamerun zencilerini Hı...
tiyanlığa sokan misyoner ...
hip Shanks, bu adamla...
çoğunun, hele yaşlılarının ...
leri düşmüş olduğuna ...
müş ve Amerikadaki b...
hip arkadaşına yazdığı ...
tupta hayır cemiyetlerin...
racaatla kendisine kullan...
ve atılmağa mahkûm ne...
dar takma diş bulursa g...
mesini rica etmiştir.

Rahip arkadaş işini ...
nü bırakmış, o gibi tak...
aramağa koyulmuştur. N...
de rahip Shanks'a koc...
bir kutu gelmiştir. İçi ...
lif boyda ve şekilde ...
dişlerle doludur.

Şimdi zenci Hıristiyan...
rasında dişsiz olan deve...
lak kabilindendir. Yeni ...
ler pek memnundurlar ...
memnunluklarını bildir...
çin rahibin karşısında ...
madiyen sırıtmakta, ...
dişlerini göstermektedirle...

YATMAĞA GİTMİŞ

Şehir tiyatrosunun ...
temsil ettiği yerli piyes...
birinin muharririne r...
Eski dost idiler. Eseri f...
ya uğramış ahbabının el...
tu, hararetle sallayarak:

— Tebrik ederim, ...
dedi. Birinci perde har...
de idi.

Adamcağız teşekkür ...
ten sonra:

— Ya öteki perdeler? ...
sordu:

Öteki pişkinliği basm...

— Vallahi ötekileri b...
yorum, yatmağa gitm...
diye cevap verdi.

YAZISIZ HİKAYE!...

BİR SİS HİKAYESİ

Anvers şehrinde dolaşan b... İngiliz seyyahı birdenbire ... tilâ eden kalın sis tabak... içinde şaşırır kalır.

O zamana kadar ... Londrada sisin rekor ... nı sanıyordu. Hayır, ... rin sisi Londradakinden ... kalın ve korkunç! Zaten ... ları iyi bilmeyen İngiliz ... dım atamıyacak ve ... bulamıyacak haldedir. Ne ... pacak? Durur.

Tam o sırada kolunu ... sürünür

— Aman, der, ben bir ... bancıyım. Sis içinde ... dım. Anvers şehrini de ... bilmem. Giyantik otelini ... sıl bulacağım?

— O otel şuracıktadır. ... nız elinizi veriniz sizi kapı... kadar götüreyim.

Hakikaten az sonra ... verirler. İngiliz sorar

— Bu derece kesif sis ... sında nasıl oldu da ... lıylıkla, hiç ... canız?

— Sebebi pek basit, ... dim, Ben anadan doğma ... rüm!

MİSYONERLER NASIL ÇALIŞIR?

Kamerun zencilerini H... tiyanlığa sokan misyoner ... hip Shanks, bu adamlar... çoğunun, hele yaşlılarının ... leri düşmüş olduğunu ... müş ve Amerikadaki bir ... hip arkadaşına yazdığı ... tupta hayır cemiyetlerine ... racaatla kendisine kulla... ve atılmağa mahkûm ne... dar takma diş bulursa g... mesini rica etmiştir.

Rahip arkadaş işini ... nü bırakmış, o gibi ... aramağa koyulmuştur. Ne... de rahip Shanks'a koca ... bir kutu gelmiştir. İçi ... lif boyda ve şekilde ... dişlerle doludur.

Şimdi zenci Hıristiyanl... rasında dişsiz olan deve... lak kabilindendir. Yeni ... ler pek memnundurlar ... memnunluklarını bildirme... çin rahibin karşısında ... madiyen sırıtmakta, ... dişlerini göstermektedirler.

YATMAĞA GİTMİŞ

Şehir tiyatrosunun ... temsil ettiği yerli piyes... birinin muharririne ... Eski dost idiler. Eseri ... ya uğramış ahbabının eli... tu, hararetle sallayarak

— Tebrik ederim, ... dedi. Birinci perde ha... de idi.

Adamcağız teşekkür ... ten sonra:

— Ya öteki perdeler ... sordu:

Öteki pişkinliği bozma...

— Vallahi ötekileri ... yorum, yatmağa gitmi... diye cevap verdi.

Galatasaraylılar pilâvı münasebetile

PİLAV — PİRİNÇ

Pirinç, adına bakarsanız, bir Uzakşark mahsulüdür, sarı renkli insanların yiyeceğidir. Fakat onu pilâv şekline sokarak dünyanın en güzel yemeklerinden biri haline getiren İstanbuldur ve pilâv İstanbul çocuğunun kolayca ayrılması katlanamayacağı en sevgili, lezzetli gıdasıdır.

Çoğumuz deriz ki: «Sofradan pilâvsız kalkınca doyduğumu duymam!»

Eskiden, zaten, pilâvsız sofradan kalkılmazdı: yedi türlü yemek yense yine sonunda ortaya pilâv konurdu. Hattâ pek hatırlarım: Masa başında, karınları çoktan doymuş, nefes alamıyacak hale gelmiş insanlar pilâvı görünce şöyle söylerlerdi: — Günahtır, bir kaşık olsun alalım!

Aldırdı: Bunun da o cihir kaşık, ... kaşıklara ... tabakta tek pirinç tanesi kalmazdı. Zira, vaktiyle pilâv o derece güzel pişirilirdi ki tok karnına bile tıka basa yemekten kendini alamazdınız. «Atın ölümü arpadan olsun» dendiği gibi «pilâvdan dönenin kaşığı kırılsın» diye de bir söz olduğunu elbette bilirsiniz. Yiğitin ölümü de pilâvdan olabilirdi!

★

Pilâvı şimdi de yiyoruz.

Fakat ara sıra... yahut baş yemek olarak... yahut da haşlanmış pirinç tereyağlı adını verdiğimiz domdarınmış ... havuç suyundan katarak, renkvari!

Şişlerde görülmeyen bir nokta varsa bugünün pilâvının eski tadı, eski gösterişi, eski ikbali verenlerdir. Aşçı kıtlığından, yoksa yağ meselesinden ve pirinç cinsinden mi? Galiba üçünün de tesiri var. Nerede o aşçıbaşı, nerede o yağ, nerede o pirinç, hele nerede o yapış tarzı? Lokantalarda yoğurt çanağına doldurulup tabağa ters boşaltılarak muakmısa konan o, taneleri ayrılmamış, sinmeğe imkân bulmamış, artık yağ kokulu beş dirhemlik veya beş kaşıklık tıkız pilâv yok mu? Bunu dedelerimizin önüne getirselerdi öfkeden kan başlarına sıçrar ve tabak kararının kafasına fırlardı.

Zira pilâvın kader ve kıymeti, şerefi, adap ve erkânı, kudsiyeti vardı; ona bu derece hakaret etmezlerdi!

★

Pirinç, Kazeviler içinde Mısırdan gelirdi, Dimyat'dan... Meşhur atalar sözü bu uzak ticaret yolundan ve iskelesinden doğmuştur. Kazeviler, renkli sazdan maharetle örülmüş, kulplu, yumuşacık, pek sevimli, yakışıklı ve portatif çantalardı: bugün plâja ve alışverişe giden hayanımın ellerinde gördüğümüz bez torbalardan daha hoştu. Bir tanesini olsun saklıyabilip de şimdi içine mayomu koyup denize gitseydim herkesin gözü üstünde kalırdı.

Pilâvın öyle değerli bir mevkii vardı ki büyük konaklarda, ayrıca bir «pilâvcı aşçı» bulundurulurdu; vazifesi sabah ve akşam yemeklerine sadece pilâv hazırlamaktan ibaretti.

★

Pilâvı yemeden, zevk etdi onu önceden tabaklarında kaşık veya çatalla biraz bastırırlardı; sonra aralarlar, hususî tâbiriyle tanelerdi.

Önce şu noktayı söyliyeyim ki asıl makbul pilâv, kendi suyuna, iyi yağlı beyaz pilâvdır. Aralarında benim de bulunduğum gerçekten anlayışlı pilâv meraklıları içine et ve tavuk suyu kokusu duymak istemezler. Pilâv sadece su, pirinç ve yağla, içine zerre kadar yabancı bir nesne karışmadan yapılmalıdır. Ammâ böyle pilâv yapmak her aşçının kârı, hatta değme şöhretlisinin, hele şimdiki ... pantolonlu ve ak takkeli, ... yamaklarının haddi değildir. Ona tam manasiyle ocaktan yetişme Mengenli aşçı oğlu aşçı ister.

Öyle olmadığı içindir ki et ve tavuk suları, domates salçası, ... ve beyin parçaları, havuç ... ler ve nohut taneleri ile pilâva ... ye ... kalkarlar; pilâvda ... bir cins edebiyat ve «üslub-i âli» yaparlar; yani Arapça Acemce kelimeler, terkipler doldurarak onu manalı ve lezzetli göstermiye çalışırlar. Halbuki asıl pilâv, Atalar sözü gibi az ve tok kelime ile çok şey anlatmaş, asıl ... lazım gelen, kolay görünmesi lazım gelen, kolay görünüp güç lecerilen bir yemektir.

★

Pirinç ile karışık bir sürü yemekler daha yapılırsa da fikrimce bunları doğrudan doğruya pilâv saymak yanlıştır. Pilâv, yukarıda anlattığımdır; ötekiler pilâvımsılardır. Bununla beraber her birinin ayrı tadı, ayrı hoşluğu vardır. Hele soyulmamış taze domatesle yapılan yarı ezik, gül pembesi ve arasından bükülüm bülbülüm kabukları baş kaldırmış ev kadını pilâvına diyecek söz bulunamaz. Yine bol domates ve yağlı kuzu etle, ortasına tas kapatılarak tepside yapılan pilâv, kırmızı pişmiş ve nar gibi kızarmasa, yemesine doyum olmaz. Henüz yeşil halindeki nohutla, zar şeklinde kesilip yağdan geçirilmiş patlıcanla lezzeti arttırılmış pilâvlardan da bir, iki kere yenmelidir, bu sonuncusunun zeytin yağlısı da fena olmaz.

Yalnız Galatasaraylıların, Darüşşafakalıların, Harbiyelilerin değil, en refahlısından en yoksuluna kadar hepimizin, bütün İstanbulun kanında ve canında kuru fasulya karıştırılmış bu pilâvdan gelen bir kuvvet ve kudret vardır.

Biz onun yetiştirmesiyiz.

Asırlardan, nesillerdenberi nimetiyle, kalorisi, karın tokluğu ve ağır tadı ile yaşadığımız o güzel gıda, baş gıdamız hakkında bir «Pilâvname» yazamadığımıza yazık!

R. H. K.

VATANDAŞ ARATAN ŞEHİR

Bir gün meşhur karikatürist Forain Pariste büyük bir lokantada tek başına yemek yiyormuş. Bakmış ki civar masalardaki müşteriler dünyanın her lisanile İngilizce ve İtalyancadan tutunuz Sırpça ve Bulgarcaya kadar konuşuyorlar. fakat hiç biri Fransızcaya yanaşmıyor. içine sıkıntı basmış.

Tam o sırada uzak köşelerden birinde (Hür İnsan) gazetesi sahibinin bulunduğunu görünce yerinden fırlamış. gitmiş ve gazetecinin elini sıkmış. sormuş:

— Nasılsınız. aziz vatandaşım?

PLÂJDA KABİNE BUHRANI :

Allah! Allah! Herif bir türlü çıkmadı yahu! galiba halk partisinde olacak!...

"Rikiki„ ne imiş?

Amerikan garebetini ve işgüzarlığını gösteren bir hikâyede: İki kıta arasında sefer yapan bir Translatlantik vapurunda üç Amerikalı ve Bir Fransız yüksek poker oynuyorlar. Bir aralık Fransız, elindeki dört asa güvenerek

— Reste!

Der. Paraları alacağına emindir. Lâkin Amerikalı onu durdurur:

— Benimki daha büyük, der, rikiki!

— Rikiki de nedir?

— As karesinden büyük bir kâğıt: Kupanın dokuzlusu, maçanın sekizlisi, sineğin dokuz ve onlusu ve Karonun papazı!

Fransız ömründe böyle bir oyun ve bir isim işitmemiştir Lâkin kumarbaz olduğundan ve şansına güvendiğinden kabul eder. Oyun yürümektedir. Bir aralık Fransız bakar ki elindeki kâğıtlar Amerikalının tarif ettiği şekilde tam bir rikiki! Durur mu? «Rest» i bastırır. Kâğıtlar açılır. O zaman Amerikalı der ki:

— İyi, iyi amma rikiki her seansta bir defa kabul olunur!

Reklâm ustalıkları

Uç dişçi bir sokakta muayenehane açarlar. Nasıl müşteri bulsunlar ve en çok müşteriyi nasıl cezbetsinler?

Bir tanesi kapısının üzerine bir levha asar:

FANSANIN EN İYİ DİŞÇİSİ

Öbürü bunu görünce ertesi sabah şu levhayı takar:

DÜNYANIN EN İYİ DİŞÇİSİ

Üçüncü dişçi ne yapacak? Birinciler merakla, endişe ile beklerler ve bir gün sonra onun kapısı üzerinde şu ilânı okuyup sırt üstü yere düşerler:

BU SOKAĞIN EN İYİ DİŞÇİSİ

— Eğer yüzmeyi sevmiyorsan, seni buraya cezbeden şey nedir?. (Amerikan Karikatürü)

Coğrafyadan tuhaflıklar...

SAKLAMBAÇ OYNIYAN ADA

Pasifik harbi esnasında Amerikalılar Japon ileri uslûpları elde etmeğe çabalarken tabiatile küçük Jardines adasını da unutmadılar.

Evvelâ tayyareler, sonra gemiler adacıkta keşif yapmak istediler. Hayret edilecek nokta şu idi ki ne havadan, ne denizden yapılan araştırmalar bir netice vermişti: Ada kaybolmuştu!

Bazı subaylar işi o kadarcıkla bırakmak istemediler. Zira Japonlar adayı yok edemezler ve bir yere götüremezlerdi. Demek ki iyi bir kamufle etmek şekli bulmuşlardı.

Nasıl?

Lâkin Genelkurmay heyeti bu fikre iştirâk etmedi, amiral:

— Bu ada asırlardanberi gemilerle saklambaç oynar. Hiç bir zaman yerinde durmaz!

1531 yılında keşfedilen Jardines adası fevkalâde güzel, Cennetten nümune olduğu için Portekizliler tarafından pek beğenilmişti. Hattâ bazı gemiciler o adada yerleşmek arzusunda idiler. Fakat bu adamlar ayadaya yanaşmak istedikleri zaman bomboş bir denizden başka bir şey bulamadılar.

Ve bir gün 1788 de ada tekrar meydana çıktı Bir İngiliz heyeti onu kendi memleketine maletmek istemişti. Heyet, bayrak çekmek üzere ayni noktaya gidince adadan yine eser yoktu.

Bu ada 20 yıl boyunca yeniden zuhur etmiş ve Japon imparatorluğunun malı olmuştu. Anlaşılan bir daha denizin dibine batmıştı.

HİCİV ROMANI

Yazan: ANDRE DÂL

Çeviren: T. TUNA

Sayın Milletvekili, Maşu

— 6 —

Sen, bu cemiyette yaşamağa hakkı olan derli toplu bir orta halli kadının. Dudaklarındaki gülümsemenin, dükkânının kapısında duran bir tüccarınkinden farkı yok. Bak görürsün; çok kalmaz senden kazanç ve muamele vergisi alacaklardır.

— Davulun sesi uzaktan hoş gelir!... Bu işin de ne kötü tarafları vardır...

— Hangi san'atın yoktur? Seni, on yıl sonra, hiç değişmemiş buldum. Bir çok erkekte ne hayaller yaşattın! Belki, senin de sevdiğin günler oldu? Ah!... Kadın olsaydım, bu işi seve seve yapardım. İnsanın kendini sıkmasına, iradesini zorlamasına hiç lüzum yok; kendini kapkoyuver. Hâdiseler seni nereye götürürse götürsün!...

Magi'nin kaşları ciddiyetle çatıldı:

— Sizin için de böyle bir iş var, dedi. Erkekler de bizim yaptığımızı yapabilirler. Sakın, alay ediyorum zannetme. Sizin için de böyle bir meslek var. Nedir biliyor musun? Politika! Bundan bir şey anlamıyorum; anlamıyorum amma, siyaset bende hep bu tesiri bıraktı...

— Yalnız, bir farkla...

— Kaba söyliyeceğim, orospulukla politikanın arasında zannettiğin kadar çok fark yok. Misal mi istiyorsun? Seçimlerde adaylar birbirine «Satılmış herif!» diye hücum eder, onların da bizim gibi müşterileri vardır; tıpkı bizim sürdüğümüz hayatı yaşarlar.

«Maşu yatakta doğrularak oturmuş, hayretle ona bakıyordu.

— Bunları da nereden öğrendin? Bana, bunlar senin düşüncen değil gibi geliyor?..

— Bundan iki ay kadar evvel, bilmem ne karın ağrısı partisinin kongresi için iki yüz kadar delege burada toplanmıştı. Godel adlı bir milletvekili ile tanıştım; tam beş gün beraber yaşadık. İnan bana, ikimizin de yaptığı tıpatıp birbirine benziyordu. Sabah'ları geç kalkıyor, saat ikiden sonra süsleniyor püsleniyor, ikimiz de sahamızda adam tavlamağa çıkıyorduk. Akşamları, tıpkı o da benim gibi, günün plânçosunu yapıyordu. Yalnız şu farkla ki, ben frank üzerinden hesap tutarken, o, sağladığı oyları kaydederdi. «Bugün de dört kişi elde ettim» derdi. Ayni şekilde çalıştığımızı söylediğim zaman, gülmüş «Çok doğru! Zaten, bir Nâzır kartaloz bir aşifte demektir.» demişti. Düşündüğün şeyleri duyunca, adamın bu sözleri aklıma geldi...

— Seninle alay etmiş olacak!...

— Ne münasebet! Gayetle ciddi bir insandı. Hele kendi aralarında, galiba, bunlar Demokratik Partidendiler, ben Marsel'ya Klodinle nasıl konuşursam öyle konuşuyorlardı. Kendi müşterilerinden birini öteki almasın! Ana avrat birbirlerine girerler, iki dakika sonra da, can ciğer olurlardı. İşte, sen de bu işi yapmalısın... Milletvekili olmağa benim yatağımda karar vermen biraz tuhaf kaçacak amma, aldırma!... İlk söylevini dinlemeğe geleceğim!...

Magi, zevkinden mırıldanan bir kedi gibi, sözlerine devam ediyordu. Maşu Lüsyen yatağından fırlamış, üstünü başını giydikten sonra, aynada yüzüne bakıyordu. Zihninde, ne bir proje, ne bir düşünce kalmıştı; her şeyin yerini yalnız ve yalnız iki kelime kaplamıştı. Gözleri bulanıyor, kulakları uğulduyor ve beyninde âhenksiz bir ses sade şu iki kelimeyi tekrarlayıp duruyordu: Milletvekili!... Milletvekili!... Bunun hakikatle hiç bir ilgisi olamazdı. Kendini toparlamak ve bu saçma dostu ile alay etmek istiyerek gülümsedi. Amma, neden olmasındı? Peki, söz söylemeği becerebilir miydi? Milletvekili seçilebilmek için lâzım olan dostlukları nasıl kurabilirdi? Sonra, bir siyasî programa, dayanacağı bir partiye lüzum yok mu idi? Bunlar, yıllarca sonra, yeniden girdiği bir yatağın rahat ayıklığı içinde görülen bir rüyadan başka bir şey olamazdı.

Magi:

— Ne o? Dut yemiş bülbüle döndün!... dedi. Yoksa, yeni mesleğini mi düşünüyorsun?

Niye yalan söylesin? Hakikaten de bunu düşünüyordu. Bilmediği, tanımadığı o âhenksiz ses, durmadan dinlenmeden beyninde tekrarlıyordu: Milletvekili!... Milletvekili!... Aynadaki hayaline daha dikkatli bakmağa başladı. Yüzü çirkin sayılmazdı; şöyle arkaya atılmış olan kumral saçları altına bir önem veriyordu; söyliyeceği mühim bir cümle için sağ kolunu şöyle bir şekilde oynatabilirdi; beyaz kolalı yakadan mühim bir fikir gibi yükselen boynu ve düğmeleri ilikli koyu renk elbisesi ciddî bir şahsiyet tesiri yaratıyordu.

Magi:

— Bana bütün bunları söyliyenin resmini görmek ister misin? diye sordu. Şuradaki Vermo almanağına bak. Baş tarafta yaldızlı bir kaç sayfa var. İşte oradadır...

Lüsyen kırmızı ciltli kitabı aldı. Bütün sayfalarını yalnız şeylere tahsis eden bu yıllık, her sene baş taraftaki formaları milletvekillerinin ve âyân âzalarının resimlerile doldurmakla, sanki işe en gülünç, en komik, en maskara şeylerle başlamış olduğunu ifade eder. Lüsyen bu sayfaları teker teker çevirdi. Elbette ki, bunların içinde hakikaten kıymetli, zeki, bilgili olan insanlar da vardı. (Devamı var)

— A!... Demek bayanla evvelden tanışmıştınız.

«Fransız Karikatürü»

KADIN — Fakat bey.. Kızımız, onu eğlendirmek için bir şey yapmak mecburiyetindedir. Bilirsin ki, konuşma hususunda pek zavallıdır.

«Amerikan Karikatürü»

EDİP HAKKININ MANDALARI

Güzel Sanatlar Akademisi profesörlerinden Edip Hakkının «Mandalar» isimli bir tablosu vardır.

Geçenlerde bir ziyafette resimden söz açılmıştı. Anlıyan, anlamıyan aklına geleni söylüyor, sözde tenkidler yapılıyordu. Dâvetlilerden biri bahsi Edip Hakkının mandalarına intikal ettirdi. İstanbulun tanınmış çekicilerinden ve nevima bir resim komisyonculuğu yapan bay Nihat, başladığı ikinci kiloluk rakıdan yarım bardak aşılarak:

— Edip Hakkının mandalarını yedi yüz elli liraya sattım! diye feryat etti.

Münakaşanın başından beri tuvalette olan ve ilk defa gördüğü bay Nihadın bu sözlerini işiten bir dâvetli masadaki yerine otururken yanındakinin kulağına fısıldadı:

— Bay hayvan canbazı mıdır?...

ALTIN SOKAĞI

Kahirede Sagha adında bir sokak vardır. Beş asırdanberi bu sokakta altın ve altından yapılmış tezyinat satılır.

Mısıra giden seyyahlar Sagha sokağına uğramadan yapamazlar. Son bir hesaba nazaran Sagha sokağındaki dükkânlarda mevcut altın stoku 10 milyon İngiliz lirası kıymetindedir.

USTURA - RENDE

Kalfa — Usturamı nasıl buluyorsunuz? Hafif değil mi?

Müşteri — Hangi ustura? Elinizdekinin bir ustura olduğuna inanamıyorum.

— Teşekkür ederim.

— ... Usturadan ziyade bana rende tesiri yapıyor!

15 DAKİKA KÂFİ

Fransız büyük ihtilâlinde Almanyaya kaçan Fransız mültecilerinden biri küçücük prensliklerden birine sığınır. Aradan bir müddet geçince, onun siyasî faaliyette bulunduğunu haber alan prens onu huzuruna çağırtarak:

— Mösyö, der, hiç bir suretle topraklarımda siyasî faaliyette bulunulmasına tahammül edemem. Yirmi dört saata kadar memleketi terketmelisiniz.

Gider ayak, prensliğin ne kadar ehemmiyetsiz olduğunu prensin yüzüne vurmak istiyen mülteci:

— Aman efendimiz! der, sizin devletlerinin topraklarını terketmek için on beş dakika bile çok gelir!...

ÇARE

İskoçyalıların hasisliği meşhurdur. Deniz tutmasına karşı bir İskoçyalı şu usulü bulmuş:

«Herkes ağzına bir beş kuruşluk koyacak». O gün, bugündür İskoçyalılar denizde öğürmek âdetinden vazgeçmişlerdir.

, onu eğlendirmek için bir ...
...dirsin ki, konuşma hususun...

«Amerikan Karikatürü»

15 DAKİKA KÂFİ

Fransız büyük ihtilâlinde Al... anyaya kaçan Fransız mül... cilerinden biri küçücük ...caslıklerden birine sığın... radan bir müddet geçince ... nun siyasi faaliyette bulun... ğunu haber alan prens onu ... uzuruna çağırtarak:

— Mösyö, der, hiç bir surette ... topraklarımda siyasi faali... ette bulunulmasına taham... mül edemem. Yirmi dört saat... a kadar memleketi terketme... siniz.

Gider ayak, prensliğin ne ... adar ehemmiyetsiz olduğunu ... prensin yüzüne vurmak iste... en mülteci:

— Aman efendimiz! der, ... devletlerinin topraklarını te... ketmek için on beş dakika ... bile çok gelir!...

ÇARE

İskoçyalıların hasisliği me... hurdur. Deniz tutmasına karşı ... bir İskoçyalı şu usulü bulmuş...

«Herkes ağzına bir beş ... ruşluk koyacak». O gün, ... gündür İskoçyalılar deniz... öğürmek âdetinden vazgeç... müşlerdir.

HİKÂYE

Saray müşirlerinden Süleyman Mertebani paşa hazretleri Padişahın gözdesi değil, âdeta Memaliki Şahane üzerinde bir gölgesi idi. Astığı astık, kestiği kestik olan bu devletlü, necabetlu Müşir hazretleri bu dari dünyada her ne dilerse yapar; amma velâkin hareminindeki kadınlardan, sünneti şerif üzere, dördüncü karısı Çerkez Sabahat Hanımefendiye bir türlü söz geçiremezdi.

Birinci, ikinci, üçüncü Hanımlar vafir mikdarda odalık müşterek cephe kurdukları halde bu Çerkez kızıyla başa çıkamamışlardı. O, ötekiler gibi, güzelliği sade bir kaç yüz dirhem etten, çeşit çeşit renkte kıldan mürekkep insanlardan değildi.

Devrin güzellik ölçülerine aykırı bir hali vardı: kısa bir boy ve esmer bir ten. Amma gelin de görün ki, şeytana kıç attıracak bir zekâ sahibi olan Sabahat Hanımefendi ak saçlı, ak sakallı paşa hazretlerini burnundan yakalamış dilediği gibi oynatırdı.

Süleyman Mertebani paşa hazretleri, dördüncü karısı dünyaya bir erkek evlât getirdiği gün, ne ideceğini şaşırdı: o ana kadar, her şeyden önce neslinin, Mertebani ailesinin devamını düşünen bu adamcağız neler yapmamış, ne adaklar adamamış, ne kurbanlar kesmemiş, fakat bir oğula sahip olamamıştı.

Müşfik Süleyman Mertebani on beş yaşına kadar dadılar, bayalar, lâlâlar elinde büyüdü. Her doğum yılında, velinimeti izamları olan Hünkâr hazretleri yeni bir rütbe ihsan buyuruyorlardı; bacak kadar çocuk ak sakallıların ömrü billâh ulaşamıyacakları dereceleri ok gibi aşıyordu. Yalnız, Müşfik Süleyman Mertebani Beyefendiyi pek de boş bir insan saymamak gerek; çünki pederi muhteremleri kendisini en leyizli hocaları tutmuş, o da kendisine verilenlerin çoğunu kapmıştır.

Netekim, Mülkiyei Şahaneye girdiği zaman, bilgi bakımından hiç bir arkadaşından geri değildi. Yalnız, böyle bir hayat içinde yetişen Müşfik Süleyman Mertebani damarlarında iki zıt kanın, Çerkez ve Arnavut küreyvatının, çarpışması dolayısiyle aşırı derecede zengin, dost bir insandı.

Daha bülûğa ermeden konaktaki cariyelerle alt alta üst üste gelmiş, sünnetten sonra, babasının odalıklarıyla dahi al takke ver külâh olmuştu.

Mülkiyei Şahaneye girdikten sonra, kul tâifesile münasibeti kendisine yaraştıramıyarak, Beyoğlunun Rum madamalarından, Lehli dilberlerinden kapatmalar, mantinatolar tutmuştu. Müşiri âzam Süleyman paşa hazretlerinin biriktirdiği servet bu körpe ve kızgın parmaklarda bir kan parçası gibi eriyordu.

Hayatı debdebeli devrinde gözlerini kapayan Süleyman Mertebani paşa hazretleri Meşrutiyeti görmediyse de, tam o yıl Mülkiyei Şahaneyi bitiren Müşfik Beyfendi yeni rejime tığı teber şalılevend denecek bir tarzda girdi. Aftoslar, matfoslar derken, Mertebani ailesinin dillere destan olan servetinden kala kala Koskoda bir evle iki dükkân kalmıştı.

Dr. Hikmet Kutal

Eski aile dostları imdada yetiştiler ve Müşfik beyi Kastamoninin bir kazasına kaymakam tâin ettirdiler.

Geçim dolayısiyle taşraya düşen genç adam karaya vurmuş balığa dönmüştü. Jandarma komutanı ve hiç bir ilâç olmadığı halde frengi ile mücadeleye gönderilmiş ihtiyar doktor Nasip beyle bir iki parti tavla oynadıktan sonra evine çekiliyor ve sabahlara kadar gözüne uyku girmiyordu. Ah! parasını yiyen şu kâfirlerin en taponlarından biri olsa yine razıydı!..

Bu işkenceli günlerden biri, öğle üzeri, makamında kurulmuş dalga geçerken birden yerinden yaylanmış gibi fırladı: dışarıda bir takım erkek seslerinin üzerine körpe bir kadın âvazı yükselmişti. Sanki ölüm halinde iken ciğerlerine taze hava dolmuş, yeniden hayat bulmuş gibi kapıya fırladı ve karşı duran jandarmayı bir kenara iterek siyah çarşafa bürünmüş bir hatunu içeri aldı.

Bu, kalkık peçenin aralığından harikulâde gözleri, kaşları görünen, esmer yüzlü, balık etinde enfes bir hatundu. Kadın bir an minnetle yüzüne baktı ve yerli şivesile:

— Beyfendi, bir istidam var, dedi.

Müşfik beyin kulakları çınlıyor, gözleri buğulanıyordu. Kendinden geçmişti; artık şuur diye hiç bir şey tanımıyordu; damarlarında çarpışan zıd Arnavut ve Çerkez kanları onun bütün benliğini alt etmişti. Kadının elinden istidayı kaptı ve yazı masasının üzerine fırlatarak:

— Hanım hiç merak etme, söz veriyorum icabına bakarım, derken körpe bele sarıldı.

Çarşaflı kadıncağız, kapıdaki jandarmaların korkusuyla fazla bağırıp çağıramadan kendini odanın köşesindeki kanapenin üzerinde buldu...

Odadan çarşafını toplıyarak bir gölge gibi sıyrılıp kaçan kadının arkasından bir cins horoz gururiyle bakan Müşfik Süleyman Beyfendi, bir iş yapıp ta vicdanını temizlemek kaygusiyle istidaya göz attığı zaman kızgın saça oturmuş gibi yerinden fırladı: bu, uzun yıllardan beri müptelâ olduğu frengiyi tedavi etmeyen doktor Nasip Bey aleyhinde bir şikâyetname idi.

HANRİ BEK'in ÖLMEZ SÖZLERİ...

Dünyanın en zeki tiyatro muharrirlerinden biri olan Hanri Bekin geçenlerde 50 inci ölüm yılı için büyük törenler yapıldı. Bu yazarın ölmez sözlerinden bâzılarını kaydedelim.

● Tufan denilen âfet başa çıktı: Çünkü, dünyada Nuh isminde bir âdem sağ kalmıştı!...

● Dostlarını muhafaza etmek istersen, onları sık sık görme!..

● Başkalarından bahsetmenin yalnız iki şekli vardır: iyiliklerini öğmek, kötülüklerini yenmek. Menfaatlerimiz iyiliklerini öğmeği, hak... ise kötülüklerini yermeğe icap ettirir.

● En büyük huzur aynı adamlarla yaşamaktır: Sizden ne derece nefret ettiklerini bilebilirsiniz.

● Namuslu insanlar var olsun! Çünkü, henüz diğeri kadar adileşmemişlerdir.

● Müsavatın en büyük kötülüğü, onu bizden üstün olanla temenni etmemizdedir.

● Her fikir doğru, bunları ileri süren her ağız sahtedir.

● Büyük servetlerin kaynağı kötülük; küçüklerin ise aşağılıktır.

Kendinize iftira etmeyiniz..

«Yabancı dil öğrenmeğe kabiliyetim yok» diyerek kendinize karşı haksızlık etmeyiniz.. Zira, anadilinizi veya yeni bir şarkıyı nasıl tekrar tekrar dinliyerek öğrendinize yabancı dilleri de tamamile aynı suretle kavrayıp bellemek niçin mümkün olmasın?.. İşte gramofon plâklı Linguafon metodu size bu imkânı sistemli bir surette temin etmektedir. Yaş veya tahsil mevzuu bahis değildir: Linguafon Enstitüsüne metoddan muvaffakiyetle istifade etmiş, Avrupa ve Amerika imtihanı vermiş türlü hüviyette talebeden takdir ve teşekkür mektupları gelmektedir. Kuponu *derhal* doldurup göndererek Linguafon metodu hakkında tamamlayıcı izahat isteyiniz.

LİNGUAFON, Ankara C. İstanbul
İsim ve adres:

Koca — Demek yine yemeği vaktinde yetiştirmedin? Ve ile meşguldüm!

«Amerikan Karikatürü»

GİDER AYAK

Bugüne kadar gelmiş sahne artistlerinin en büyüklerinden biri olan Sara Bernar ölmeden bir müddet önce yatağa düşmüştü. Hastalık haberi bütün Parisi allak bullak etmiş, gazeteler ölüm haberini zamanında verebilmek için artistin konağı civarında nöbetçi muhabirler dikmişlerdi.

Bunu haber alan Sara Bernar yatağının yanındakilere ölgün gözlerini çevirerek zoraki gülümsemiş ve,

— Hayatta gazetecilerle çok başım derde girdi, demişti. Gider ayak günlerce ayak üstü bekletip son bir oyun oynamak istiyorum.

BERBER DÜKKÂNINDA

Patron — (Müşteriye usulcacık) biliyor musunuz efendim, sizi traş edecek olan kalfa san'atı babadan öğrenmiştir, çok ustadır.

— Demek babası da usta bir berberdi...

— Hayır. Mitinglerde nutuk söylerdi!

SAN'ATKAR KAPRİSLERİ

Bugünlerde Nevyorkta meşhur ressam Degas'ın resimleri teşhir olunmaktadır.

Degas acaip bir adamdı; ahbap evine gitmeden önce evdeki kedi ve köpeklerin bir yere hapsedilmesini ister ve yemeği —kış yaz— 7,30 da yer, herkesi de yemeğe icbar ederdi.

Çiçek ve lavanta kokusuna da tahammülü olmadığından yanına gelecek kadınları parfüm kullanmaktan meneder, salonlardaki çiçekleri de kaldırtırdı. Derdi ki:

— Nedir bu rayihalar? Kızarmış elmanın kokusu varken böyle şeylere lüzum var mı?

Bir defa Monet'nin sergisini gezerken:

— Gidiyorum, demişti, suya akseden bütün bu ışıklar gözümü yordu!

Başka bir defa da şöyle demişti:

— Bu tablolar pek kuranderli! Eğer bir kaç dakika daha kalırsam yakamı kaldırmağa mecbur olacağım!

Hırsız — (Giderken) Ha, sahi, bizim karı soğuk ısmarlamıştı. İyi ki hatırlattın!

«Fransız karikatürü»

NEZAKET VE TERBİYE

La Bruyère: «Hakiki nezaket ve terbiye yürekten gelenidir» der. Fakat bir de şekil bakımından nezaket vardır ki her devire ve her memlekete göre değişir ve tuhaflıktan ibaret kalır.

Meselâ terbiyeli bir Çinli kendi evinden daima «benim yıkık kulübem, viranem, acıklı barakam» diye bahsetmeğe ve karşısındakinin evinden söz açınca «Sarayınız, kâşaneniz» demeğe mecburdur.

Başkasının ailesi «Asil kibar» dır; kendisininki «Sefil, biçare» ve çocukları zavallı mahlûklar, sakatlar, düşkünler» dir.

Bizde de eskiden böyle değil mi idi. Sizin ev «Devlethane», bizimki «Fakirhane» idi. Çoluğumuzu çocuğumuzu da «bendeleri, cariyeleri» diye zikrederdik. Kulunuz, köleniz olduğumuz da çoktu.

İspanyol terbiyesi de tuhaftı. Kendi evlerinden «Sizin ev» diye bahsederler ve size ait olduğunu ısrarla söylerlerdi.

Yalnız söylemekle kalmazlar, bu evin içinde bir şeyi beğendiniz mi —eşya, mücevher, kitap ve saire— hemen hediye ederler, kabul olunmadığı takdirde kızmış görünürlerdi.

Fakat hepsi lâftı; ısrara dayanmak gerekti. Kabul ediverirseniz canları sıkılır, içlerinden «Ne yüzsüz herif!» derlerdi.

Bütün o sözler formül çerçevesini geçmezdi. Fara za —yine eskiden bizdeki gibi— İspanyollar da boyuna «Ayağınızı öpeyim! Ayağınızın turabı olayım!» kabilinden lâkırdılarla konuşurlar, lâkin böyle bir şeyi tabiatile akıllarından geçirmezlerdi.

Nezaket ve terbiye gösterişinin azalıp makul hadde inmesi asrımızdaki değişikliklerden biridir.

OYUN KÂĞITLARI KOLLEKSİYONU

Morley isminde bir İngiliz dünyanın en zengin oyun kâğıdı - iskambil kolleksiyonuna maliktir. Kolleksiyondaki kâğıtlar baha biçilmiyecek kadar kıymetlidir ve bütün geç miş devirlerde elle yapılmış boyanmış kâğıtları ihtiva etmektedir. Hele 15, 17 ve 18 inci asırlarda resmedilmiş iskambillerin güzelliği hayreti çekiyor.

Morley diyor ki:

— Zamanımızdaki oyun kâğıtları kadar zerafetsiz, mânasız, sevimsiz kâğıt hiç bir devirde kullanılmamıştır.

ÖLÜM AZALMAKTA DEVAM EDİYOR

Birleşmiş Milletler merkezindeki bürodan bildirildiğine göre şu sırada ölüm nisbeti büyük mikyasta azalmakta devam ediyor:

★ Harbden önce binde 14-20 ölüm kaydeden Avrupadaki Lâtin memleketlerinde 11-13 e kadar düşüklük göstermektedir. Birleşik Amerikada bu nisbet daimî olarak 10 da 1 idi.

★ İngilterede ve Batı Almanyada harbden evvelkine kıyasen sene başındanberi ölüm azalmıştır. Meselâ Berlinde bile 23 den 19 a düşmüştür.

★ Bütün dünyanın en az ölüm nisbeti kaydeden Hollandada 1947 de 8 olarak ölüm vak'ası şimdi 6 dır.

★ Rusya ile peykleri hakkında malûmat olmamakla beraber buralarda ölüm nisbetinin arttığına hükmedilmektedir. Hattâ bu nisbetin 21 i geçtiği, yâni en son raddeyi bulduğu sanılıyor.

★ Asyada da ölüm nisbeti azalmıştır. Meselâ Hindistanda 1946 da 21 iken bu sene 17 - 18 arasındadır.

DÜNYA CENNETİNDE BİR AİLE

Şimdi 49 yaşında bulunan Isaachsen adındaki adam, Yeni Zelandada doğmuş bir Norveçlidir. Orada tıp tahsili yapıyordu. Birdenbire karar verdi: İnsanlardan uzakta yaşıyacak... Hem de aile sahibi olarak, münzevi değil!

Bu maksatla evlendi ve karısını yanına alarak adanın insan ayağı basmaz bir bölgesine çekildi. Orada bir çiftlik kurdular. Şimdi üç erkek çocukları vardır. Et yemezler; hep sebze ve meyva ile geçinirler.

Saçlarını kestirmedikleri için erkekler Tarzana benzerler. Fakat çiftlikteki evleri döşeli dayalıdır. İncilden başka kitap okumazlar, gazete yüzü görmezler. Aile reisi diyor ki:

— Mükemmel ve namuslu bir adam olmak ve öyle kalmak istiyordum. Baktım ki şehir hayatı buna müsait değil. Lüzumsuz kaygulardan ve ihtiyaçlardan kurtulmanın, temiz kalmanın çaresini insanlardan uzak yaşamakta buldum!

— Ahla, sana çok güzel bir vücudun olduğunu hiç söyleyen oldu mu?.

Amerikan Karikatürü

— Gübreyi ne yapacaksın?
— Çileklere dökeceğim.
— Ben şeker dökerek yemeği severim!...

«Fransız Karikatürü»

AKTRİSTLE PAPAZ

Aktris Eugénie Fou büyük sanat ve güzellik sahibi r kadındı. Hayatının sonlarına doğru Museviliği bırakıp Hıristiyan oldu ve bir gün rahibe sordu:

— Güzel olduğumdan bahsedenlerin sözlerinden zevk duymak günah sayılır mı?

Papaz şu cevabı verdi:

— Elbette, kızım: zira bir yalanı teşvik etmek günahtır.

KAPICININ GÖRÜŞÜ

Chateaubirand ihtilâlden sonra Paristeki konağına döndü ve kapıcısına dedi ki:

— Kimbilir ne sahneler seyretmişsinizdir?

— Evet, efendim, hoş bir devirdi... Her gün pencerenin önünden bir sürü beyaz gerdanlı duşesler, markizler geçiriliyor ve kiyotine götürülüyordu. Şimdi hepsi bitti; halk eğlencesiz bırakıldı!

KAPATIYORMUŞ

Bir zamanlar Fransa Bahriye Nezaretinde suiistimaller alıp yürümüştü. Günün birinde bir subaya levazım dairesinde yangın çıktığını haber verdiler.

— Ya! dedi. Demek ki levazım reisi hesabını kapatıyor!

HANIMELİ Türkiyenin en büyük kadın gazetesidir. Son sayısını mutlaka alınız.

KUYRUKLU VE KUYRUKSUZ

Fransada Marsilyalılar mübalâğaları, Normandiyalılar da hasisdikleri ile meşhurdur. Bir adam Normandiya otlaklarında şu garip levhayı görmüş.

«Kuyruklu atlardan 20 sent kuyruksuz atlardan 10 sent ücret alınır» sebebini sormuş. Şu cevabı almış:

— Güdük kuyruklu at si[...]nekler tarafından iz'aç edil[...]ği zaman daima başını kal[...]mak mecburiyetindedir. H[...]buki, kuyruklu bir at hiç b[...]şını kaldırmadan kuyruğu[...] sinekleri kovar ve bu sure[...] kısa kuyrukludan daha fa[...] ot yer.

İsterseniz inanınız!

★ Bir kaç ay önce Amerikanın Pansilvanya eyaletin[...]de bir çocuk iki sentlik bir madenî akçe yutmuştu. Kendi[...]sine derhal bir ilâç verilip gaseyan ettirilmiş ve leğene dü[...]şen paranın yarı yarıya erimiş olduğu görülmüştür. Dok[...]torlar o kadar az zamanda böyle bir hazin keyfiyeti iz[...]ta güçlük çekmektedirler.

★ Geçen kasım ayında Kanadada bir tavşan, avc[...]lardan birinin tüfeğini bir yere dayıyarak uyuduğun[...] görmüş, tüfeğin etrafında dönmüş, dolaşmış ve bir ar[...]lık tetiğe dokunmuştur. Çıkan kurşun avcıyı bacağında[...] yaralamış ve ömrü oldukça topal kalmağa mahkûm e[...]miştir.

★ Teksas'da şık bir kadın yolda giderken birdenbire[...] iki kişi üzerine atılmış ve kendisini başından patakla[...]ğa başlamıştır. Sebebi sonradan anlaşılmıştır: Evlerd[...] birinden atılan sigara kadının başına düşmüş, saçlar[...] tutuşturmuştur. Bunu gören iki şahıs, lüzumsuz yere v[...]kit kaçıracaklarını düşünmüşler ve haber vermeden sö[...]dürmek için hemen harekete geçmişlerdir.

★ Amerikanın bir kömür madeninde şu garip va[...] olmuştur: Kuyu kazan bir amele kuyuya düşmüş ve ku[...] dibinde bir ölü amele bulmuştur. Eğer kuyunun dibi[...] kendinden evvel düşen o amelenin cesedi bulunmas[...] yeni düşen amelenin kafası taşa çarpacak ve kendisi [...] çekti.

★ İngilterede sür'atle giden bir tren birdenbire [...] muş ve yolcular telâşla pencerelere koşuşmuş. Bakm[...] ki makinist lokomotiften inmiş, yerde bir şeyler ar[...] Nihayet tekrar lokomotife atlamış ve hareket etm[...] İş sonradan anlaşılmış: Meğerse makinist bir gün ev[...] ayni yerde takma dişini düşürmüş, onu aramağa in[...] ve talihi varmış ki elile koymuş gibi bulmuş!

★ Bir İngiliz askerinin geçen harbde Birmany[...] başına bir kurşun mıhlanmıştır; fakat rahatsızlık ve[...] yor ve doktorlar çıkarmağa lüzum görmüyorlardı. [...] çenlerde nezleye tutulan asker şiddetle aksırmış ve [...] na tuttuğu mendilin içinde başına saplanan kur[...] bulmuştur.

MUKAYESELİ FOTOĞRAFLAR

Pedi Kür

BETERİN BETERİ!...

Bay (K...) o gün öğleden sonra, işini astı ve biraz çene çalmak için arkadaşı cahap ve sınıfdaşlıktan (M...) nin evine gitti. Kul gibi, dostu, metresi olan arkadaşının kapıyı geç açmasına aldırış etmiyerek (K...) salona girdiği zaman donakaldı: Kanapelerden birinin üzerine atılmış olan ipekli çamaşır karısına aitti ve üzerinde (D. K.) markaları vardı.

— Azizim, dedi, senden bunu beklemezdim. En yakın dostunun karısını baştan çıkarmak erkekliğe yaraşır mı?

ÇOCUĞUN DERDİ

Küçük çocuk değişecek olan dişlerinden birini düşürdü. Aynada, düşmüş dişin bıraktığı çukura bakarak ağlamağa başladı. Anası teselli lüzumunu duydu:

— Ne üzülüyorsun? Yerine yenisi çıkacak.

— Biliyorum amma yemek vaktine kadar çıkmaz ki...

— Yahu! Dur beni dinle!... diye atıldı. Ben karını baştan çıkarmış değilim, bu çamaşırları buraya gelirken hizmetçin Fatma aşırıp giyiyor.

— Vay! diyerek birden küküredi. Ben karım diye fazla bir şey söylemedimdi; demek sen metresimi baştan çıkardın ha! Al alçak!...

Birden bir tokat şakladı...

KENDİ İŞİNİ GÖR!..

Meşhur komedi muharriri Öjen Labiş ölüm döşeğinde son demlerini yaşarken oğlu yanına sokulur.

— Babacığım, der, yarın Ahrette annemi, büyük annemi görürsen kendilerini unutmadığımı söyler misin?.

Labiş zorlukla nefes alarak:

— Be oğlum, diye cevap verir, sen kendi işini kendin göremez misin?

MUHABBETLİ KOCA!...

O pazar sabahleyin erkenden kıra gitmişler, akşama kadar dağlarda, bayırlarda dolaşmışlardı. Yanlarına aldıkları (Peynir ekmek hazır yemek) kabilinden nevale tükenmiş, saf havanın tesirile karınları acı acı ziller çalmağa başlamıştı. Bayan, biraz evvel yol üstünde bir kır lokantası gördüğünü hatırladı; koşar adımla oraya seğirttiler.

Lokantayı işletmekte olan şişman bayan bu aç müşterilerini karşılarken:

— Ah! Efendim geç kaldınız, dedi. Yalnız, bir tabak koyun kızartması kaldı.

Peçetenin ucunu yakasına iliştiren bay karısına dönerek:

— Bak aksiliğe!... Sen ne yiyeceksin? diye sordu

T. C.

ZİRAAT BANKASI

1949 ikramiye tutarını

300.000 liraya

yükseltmiştir.

4 Çekilişin her birinde

25.000

10.000.

5.000, liralık

İkramiyelerden başka 1000 lira ile 50 lira arasında 448 muhtelif ikramiye vardır. Şansınız yardım ederse istediğiniz yerde, istediğiniz EVİ, ARSAYI, TARLAYI, EŞYAYI alabilirsiniz.

ÇEKİLİŞLER:

28 Şubat - 30 Mayıs

31 Ağustos - 30 Aralık

İkramiyelerden faydalanmak için keşide yapılacak ayın üçüne kadar vadesiz tasarruf hesabında 100 lirası bulunmak ve bu miktarı çekiliş tarihine kadar devamlı şekilde muhafaza etmek kâfidir. Aynı müddet zarfında hesaplarında 100 liradan fazla bir bakiyeyi muhafaza edenler her 500 lira için ayrı bir kur'a numarası alırlar.

Pariste Son açılan Kübik Sergide Musikişinas heykeli

Karısını Kutu Açacakla Yaşatan Adam

Tıp âleminin ne kadar ilerlemiş olduğu malûm. Avrupada ve Amerikada bir takım çelik ciğerler yapıyorlar ve en ümitsiz hastaları yaşatma kudretini gösteriyorlar.

Geçenlerde, Amerikada bir adam ciğerleri bitmiş olan karısını çelik ciğerin içine yatırarak trenle bir şehirden bir şehre nakleder. Gayesi tanınmış bir profesöre sevgili karısını göstermek ve şifa bulmasını temin etmektir. Yol esnasında, birden çelik ciğerin makinesinin durduğunu ve en aşağı sekiz saatlik yolları olduğunu dehşetle görür. Bir çare bulamazsa, kadın ölecektir, deli gibi kompartimana fırlar ve vagon restorana girerek bir kutu açacakla geri döner. Başlar bununla makineyi çalıştırmağa. Tam sekiz saat kan ter içinde hava verir ve karısını yaşatır. İnecekleri istasyona tren geldiği ve hastayı almak üzere hastaneden gönderilmiş olan doktor ve hasta bakıcılar kompartimana girdikleri zaman, heyecan ve yorgunluktan düşer bayılır. Bu fedakâr ve kahraman kocanın emekleri boşa gitmemiştir. Hasta kadın bir kaç ay sonra tamamen iyileşmiştir.

BAYANLARA ÇİÇEK KOPARIRKEN

Dünyada aşktan daha korkunç bir kuvvet tasavvur edilemez.

Lorenzo Henoro ve Lui Rodirgez isimli iki yakışıklı ve ateşli İspanyol delikanlısı Maut'lu iki bayanla aşina fişne olurlar. Bir iki randevudan sonra, Pazardan başka bir günde kırlarda gezmeyi kararlaştırırlar. Güle oynaya koklaşa öpüşe gezinirlerken Lion şehrinin kıyısına gelirler. Her tarafı çiçek olmasına rağmen, en güzel renkli ve en iri olanları nehrin sarp kıyılarındadır. Kadınlar bunların güzelliğinden dem vururlar; Delikanlılar ok gibi yerlerinde fırlarlar ve nehrin en tehlikeli kıyılarına tırmanarak çiçek toplamağa başlarlar.

Bir, bir daha derken; gençlerden birinin ayağı kaydığı gibi, soluğu Luvarın azgın sularında alır. Arkadaşı «Bire aman!» demeğe kalmadan aynı yolu tutar. gık, gık!» derken çoşkun sular delikanlıları alır götürür.

Ya, bayanlar? diyeceksiniz değilmi? İki çıtkırıldım kadın, yavuklularının sulara gömüldüğünü görünce neft yağı sürülmüş gibi, hâdise mahallinden kaçarlar.

Bayanların keyiflerinden şiğzları kulaklarına varır.

Bir müddet sonra, cesetleri çıkaran polis tahkikatı derinleştirince bu hanımlar meydana çıkar. «Ne yapalım, derler Biz evli kadınlarız; bağırıp imdat çağırsaydık, iş meydana çıkacak; kocalarımız haber alacaklardı. Kaçmayı daha doğru bulduk!.»

> Erkeklerin dörtte üçü kendilerile alâkadar olan güzel bacaklardan ziyade kadınların cazibesine kapılırlar.
>
> **Marlène Dietrich**

T. GARANTİ BANKASI'nın

1949 İkramiye keşidelerine iştirâk ediniz.

12 ayda 12 çekiliş

Senede:

1465	Adet para ikramiyesi.
3000	
1500	
1000	Liralık büyük ikramiyeler.
200,000	Liralık GARANTİ APARTIMANININ 2 dairesi
2	Kıymetli Arsa (İstanbul ve İzmir'de)
2	Lüks otomobil.
396	adet ÇOCUK DOĞUM GÜNÜ Hediyeleri.
100	Liralık bir hesapla bütün çekilişlere ve 25 lira ile
1-13	Yaş arası çocuk hesapları keşidesine girersiniz
Her	100 Lira için ayrı bir kur'a numarası verilir.

Hesapların keşide gününe kadar düşürülmemesi şarttır.

Okul tasarruflariyle diğer para biriktiren müesseseler mevduatına en müsait faiz verilir ve bütün ikramiyelere iştirâk ettirilir.

Tafsilât gişelerimizde...

Menfaatinizi korumak istiyorsanız
A Y D E D E
ye ilân veriniz çünkü:
A Y D E D E
de çıkan ilânların ömrü bir günlük değildir.

AYDEDE

SIYASI HOŞSOHBET GAZETE

ABONE ŞARTLARI

6 Aylık	Memleket içi	6 Lira
»	Memleket dışı	11 »
1 Senelik	Memleket içi	11 »
»	Memleket dışı	21 »

İDEAL BİR MALİYE MEMURU

Vergi kaçakçılığı her devire ve hermemlekete mahsus bir hastalıktır. Mükellefler devlet babadan beş, on kuruş kurtarmak için nelere baş vurmazlar, ne türlü bileler icat etmezler? Sahte zimmet tutmak için maliye mütehassıslarına yüzlerce lira aylık veren tüccarlar mı; milyonluk mallarını ötekinin berikinin üzerinde gösterip de az vergi tarhettiren büyük fabrikatörler mi? ne isterseniz hepsi mevcuttur.

Amma ve lâkin, mükelleflerin bu karakterlerini bilen maliye memurları da yamandırlar. Sinekten yağ çıkarmasını bilirler. Hikâye şudur: Bir arkadaş grupu Taşlelene kuzu çevirmeğe gitmişler. Tabii, kuzu çevirmek ismi verilen bu âlem düpedüz rakı içme vesilesidir. Bir an gelmiş, salataya sıkacak limon kalmamış. «Aman' demişler, ne yapacağız?». Ziyafetin baş dâvetlilerinden biri olan pehlivan Memiş, «Kolay, demiş, şu suyu alınmış kabukları bir de ben sıkayım, en aşağı yarım bardak çıkarırım». Koca pehlivan, er meydanında bir İsveçli rakibi ile tutuşuyormuş gibi, kabuğa sarılmış ve ıkına sıkına sıkmış. Ne çıksa beğenirsiniz? İki damla!.. O dakikaya kadar bir köşede oturan, bir dâvetlinin dâvetlisi ortaya atılmış. «Müsaade eder misiniz?» diye Pehlivan Memişin elinde posa halinde kabuğu almış. Herkes bu sünepe kılıklı adamın nasıl cesaret göstererek bir dünya güreş şampiyonuna meydan okuduğuna hayret etmiş. Sünepe şöyle bir sıkınca musluktan boşanır gibi, şakır şakır limon suları akmış Şaşkınlıktan, kimsede söz söyliyecek hal kalmamış... İlk önce kendine gelen, yine pehlivan Memiş olmuş, «bayım siz kimsiniz, necisiniz?» diye sormuş. Adam, sanki bir suç işlemiş gibi, boynunu bükerek cevap vermiş: «Maliye memuruyum!».

Maliye memurları hakikaten şayanı hayret insanlardır. Mükellefler ne derece kurnazlık ederse, tahakkuk ve tahsil memurları da o derece şeytanlık gösterirler..

Geçenlerde Almanyanın Münih şehrinde bir maliye tahakkuk memuru mükelleflerle mücadele hususunda uykudan, rahatından kesilmiş. Köpek vergilerini cibayete memur olan bu adamcağız bazı vatandaşların vergi kaçakçılığı yaptığından şüphelenerek geceleri şehrin sokaklarında dolaşır ve köpek gibi havlarmış. Bunu duyan köpekler bir ağızdan cevap vermekte gecikmezlermiş. Adam cebinden çıkardığı deftere kendisine cevap verilen yerlerin numarasını yazar ve ertesi gün kayıtlara bakarak işini tanzim edermiş.

Gördünüz mü ideal maliye memurunu?!.

Sahibi : F. KARAY
Yazı işlerini fiilen idare eden:
Cemal Refik Delibaş
İdare yeri: Cağaloğlu Türbedar Sokak No: 18 — İstanbul
Dizildiği ve basıldığı yer:
Dr. Nuri AKÇA Matbaası

PLÂJDAN MANZARA
Yakın ve Uzak

İnsan dört ayaklı bir mahlûktur

Şimdiye kadar iki ayaklı olmamızla öğünür, her gördüğümüz insanları: «Vay dört ayaklı vay!» diye takkir ederdik. Meğer ne kadar yanlış düşünüyormuşuz.

Bir Amerikan âliminin söylediğine göre, insan denilen mahlûk dört ayaklı yaşamak için yaratılmış. Başına gelen bütün dertler, bütün belâlar iki ayak üstüne dikildiği günden başlamış.

Amerikalı âlim, dört ayaklı hayvanların her bakımdan insana üstün olduğunu iddia ediyormuş. Ona göre, insan denilen mahlûk başını diktiği gündenberi koku alma hassasını kaybetmiş. Bu arada, öğütülmüş maddeler yediği için çiğneme cihazının rolü de yarı yarıya düşmüş.

Amerikalı bilgin diyormuş ki: «İnsan ayağa kalktığı gündenberi, içindeki âletler, yüksek bir evin katları gibi, birbirinin üzerine yığıldı. Ciğerler kâfi derecede hava alamadığı için verem illeti kendini gösterdi... Ufki bir prensibe göre yaratılmış olan insan, amut bir şekil aldığı için binbir ıztırap içinde yüzmektedir... Sıhhat ve saadet istiyorsak, dört ayak üzerinde yürüme hayatına yeniden başlamalıyız...»

Bu büyük âlimin dedikleri belki doğrudur. Fakat, bizi korkutan, ürperten bir tek nokta var: Bu halimizde iken iki ayda birzuhur eden kırk liralık pabuç ihtiyacını gidermek için anamızdan emdiğimiz süt burnumuzdan gelirken, dört ayaklı olursak halimiz nice olur?

ŞAŞMAZ BİR ADALET CİHAZI: İNGİLİZ YARGICI

Her milletin öğüneceği bir sosyal müessesesi vardır; kimi askerliği ile böbürlenir; kimi teknik sahasında bilginlerinin üstün başarılariyle tafur tafur eder; bazıları edebiyat alanında romancılarının, şairlerinin elde ettiği muvaffakiyetlerle gururlanır; bazıları ise sporcularının kazandığı zaferlerle övünür.

İngiliz milletinin de verdiği kararlarda, hükümlerde hiç bir kuvvetin tesiri altında kalmayan, yüzlerce yıldanberi hürriyetini, istiklâlini muhafaza etmiş hâkimleriyle koltuklarını kabartmağa hakkı vardır.

İngiliz hâkimi karşısına çıkan her hangi bir meseleyi incelerken ferdiyetten sıyrılır, etrafını çeviren siyasî tesirleri tamamiyle unutur; yerinden oynasa, adaleti tecelli ettirmesi lâzım gelen bir kanun âleti olduğunu düşünür.

İngiliz yargıcının kanun ve adalet prensiplerine ne kadar bağlı olduğunu ispata şu misal kâfidir:

Yıllarca ortalığı ateşe kana bulamış olan Napoleon Bonapart 1814 yılında Vaterlo'da yenilir. Çok uzun süren mücadele müttefik devletlerin başında olan İngilizler, Fransız İmparatorunu Madagaskar civarındaki Sent-Elen adasına sürmeğe karar verirler.

Afrika sahilleri yakınında bir İngiliz müstemlekesi olan adalardan birinin valisine bir sabah, hâkimin delirmiş olduğunu, mahkeme heyetini deniz kenarına nakledererek orada açık havada icrayı adalet ettiğini haber verirler. Telâşa düşen vali, doğruca tarif edilen yere koşar ve münasip bir lisanla meseleyi sorar. Yargıç, «dün bir haber aldım, der. Napoleon Bonapart isimli bir esiri Sent-Elen adasına götürmekte olan bir gemi su almak için buraya uğrayacakmış. İngiliz kanunları esareti ilga ettiği için, adamı derhal tahliye edeceğim, onu bekliyorum». Bir yargıcın vereceği karar infazdan başka hiç bir çarenin bulunmadığını düşünen vali, küçük bir kayığa yüklediği su fıçılarını geminin yolu üzerine çıkarır ve kat'î surette adaya uğramamalarını bildirir, bu suretle Napoleon menfasına gönderilir.